

DYREKTOR IZBY SKARBOWEJ
W GDAŃSKU

KW/0710-0001/15/00

50813/2015

19 08 2015

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Izba Skarbowa w Gdańsku
ul. Długa 75/76, 80-831 Gdańsk

1408

• Dane identyfikacyjne kontroli

Temat kontroli	Prawidłowość działań urzędu skarbowego przy zmianie właściwości miejscowej, monitorowanie obowiązków składania deklaracji oraz monitorowanie podmiotów działających w branżach o zwiększonym ryzyku.
Jednostka kontrolowana	Drugi Urząd Skarbowy w Gdańsku ul. Kołobrzeska 43 80-391 Gdańsk
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Marcin Matyjasik Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku (zwany dalej Naczelnikiem lub NUS) pełniący obowiązki Naczelnika od dnia 12.04.2008 r. i powołany na stanowisko Naczelnika od dnia 21.02.2011 r.
Kontrolerzy:	Patrycja Porębska, starszy inspektor – koordynator kontroli Radosław Sobuś, starszy referent Iwona Trzecińska, komisarz skarbowy działający na podstawie upoważnienia Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku nr KW/073-0001/15/00 z dnia 29.04.2015 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	Czynności kontrolne prowadzono w dniach: 05.05.2015r. – 26.05.2015r.
Podstawa prawna prowadzenia kontroli	Art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 15.07.2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092)
Wpisano do ewidencji kontroli	Pozycja nr 1 / 2015
Okres objęty kontrolą	Od 2014 r. do 2015 r. do dnia kontroli.
Zakres przedmiotowy kontroli	Zakres badania obejmuje następujące zagadnienia kontroli: – Rozwiązania organizacyjne w zakresie rejestracji, monitoringu oraz zaprzestania składania deklaracji; – Prawidłowość działań urzędu przy zmianie właściwości miejscowej, terminowość oraz rzetelność przysyłania informacji o NIP do poprzednio właściwych urzędów skarbowych; – Działania urzędu w zakresie monitorowania podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w branżach o zwiększonym ryzyku wystąpienia wyłudzenia podatku VAT (w tym opisanych w KPDP i WPD) i zaklasyfikowaną do grupy podwyższonego ryzyka; – Działania Urzędu w stosunku do podatników uchylających się od obowiązków składania deklaracji podatkowych i innych dokumentów przewidzianych przepisami prawa podatkowego.

• Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	Działania kierowanego przez Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku w badanym zakresie oceniono pozytywnie z uchybieniami
Uzasadnienie oceny ogólnej	W okresie objętym kontrolą Urząd poprawnie wykonywał zadania w zakresie: - rejestracji podmiotów gospodarczych, otwierania i zamykania obowiązków oraz wyrejestrowywania podmiotów przy zmianie właściwości miejscowej, - monitorowania podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w branżach o zwiększonym ryzyku wystąpienia wyłudzenia podatku VAT i zaklasyfikowaną do grupy podwyższonego ryzyka, - monitorowania podmiotów uchylających się od obowiązku składania dokumentów przewidzianych przepisami prawa (dot. podatku PIT / PPE / VAT / CIT oraz sprawozdań finansowych). Podejmowano działania mające na celu ujawnienie podatników, którzy nie wywiązali się z obowiązku złożenia zeznań podatkowych oraz deklaracji poprzez sporządzanie raportów z bazy e-ORUS, które

	analizowano i na ich podstawie prowadzono czynności sprawdzające. Do podatników kierowano wezwania do złożenia brakującego dokumentu, jednakże zastrzeżenia budzą okresy zwłoki pomiędzy kolejnymi czynnościami w sprawie. Ponadto w toku kontroli stwierdzono nieprawidłowe działanie w zakresie: - nieterminowego sporządzania i przekazywania informacji INF-1 do poprzednio właściwego organu podatkowego, - zbędnej zwłoki występującej pomiędzy wygenerowaniem, a przekazaniem do wysłania podatnikowi potwierdzeń VAT-5 i VAT-5/UE - zbędnej zwłoki występującej w okresie pomiędzy sporządzeniem, przez komórkę ds. rejestracji podatkowej, arkusza informacyjnego oceny ryzyka podatnika VAT-UE oraz przekazaniem do komórki ds. czynności sprawdzających w celu zakończenia analizy oraz wprowadzenia danych do aplikacji VIES, - niewłaściwego wprowadzania do systemu komputerowego okoliczności obowiązku podatkowego w związku z zawieszeniem działalności gospodarczej, - braku konsekwencji i jednorodności w podejmowaniu działań wobec podatników, którzy nie wznowili działalności po upływie 24 miesięcy od zawieszenia, - podjęcia ograniczonych czynności w sprawie wykreślenia podatników z urzędu z rejestru podatników VAT. Stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości nie wpłynęły negatywnie na realizację zadań w tym zakresie. Szczegółowe uzasadnienie oceny ogólnej stanowią poniższe uwagi i oceny cząstkowe dotyczące kontrolowanych zagadnień. Drugi Urząd Skarbowy w Gdańsku nie był kontrolowany w ostatnich 2 latach przez podmioty zewnętrzne w powyższym zakresie. Natomiast w okresie objętym kontrolą przeprowadzono 3 kontrole funkcjonalne przez kierowników następujących komórek organizacyjnych: - Referat Czynności Sprawdzających OB4-1- kontrola w zakresie „Czynności sprawdzające dot. niezłożenia zeznań CIT za 2013 rok”. W toku kontroli uchybień nie stwierdzono., - Referat Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej OB2-1- kontrola w zakresie „Terminowość i kompletność wprowadzonych danych z wniosków CEIDG”. W toku kontroli w 6 przypadkach stwierdzono uchybienie polegające na nie wprowadzeniu danych kontaktowych podatnika do CRP KEP, niezamknięciu adresu GAD – siedziby działalności gospodarczej przy likwidacji działalności, nieprawidłowym zaznaczeniu adresu do doręczeń, niewpisaniu adresu miejsca przechowywania dokumentacji rachunkowej wnioskodawcy. Stwierdzone w toku kontroli uchybienia niezwłocznie uzupełniono w CRP KEP, - Drugi Dział Obsługi Bezpośredniej OB2 – kontrola w zakresie „Monitorowanie podatników nieskładających deklaracji VAT”. W toku kontroli uchybień nie stwierdzono.
--	---

• **Opis ustalonego stanu faktycznego**

1. Rozwiązania organizacyjne w zakresie rejestracji, monitoringu oraz zaprzestania składania deklaracji.	
Stan prawny	• Zarządzenia Nr 14/2010 z dnia 18.10.2010r. Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Drugiemu Urzędowi Skarbowemu w Gdańsku zmienionego zarządzeniem Nr 22/11 z dnia 28.06.2011r. Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego Gdańsku w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 14/2010, • Zarządzenia Nr 04/14 z dnia 28.03.2014r. Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Drugiemu Urzędowi Skarbowemu w Gdańsku, • Zarządzenia Nr 8/14 z dnia 30.06.2014r. Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Drugiemu Urzędowi Skarbowemu w Gdańsku, • Zarządzenia Nr 13/2015 z dnia 01.04.2015r. Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Drugiemu Urzędowi Skarbowemu w Gdańsku. • Zarządzenie nr 11/13 z kwietnia 2013r. Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku w sprawie wprowadzenia procedury dla realizacji zadań wynikających z Wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług;
Opis stanu faktycznego	W okresie poddanym niniejszej kontroli realizacja zadań z zakresu kontrolowanego tematu należała do następujących komórek Urzędu: - Referatu Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej OB2-1 kierowanego przez Panią Małgorzatę Szponer, - Referatu Czynności Sprawdzających OB4-1 kierowanego przez Panią Iwonę Kaczmarek, - Drugiego Działu Obsługi Bezpośredniej OB2 kierowanego przez Panią Ewę Żochowską, - Samodzielnego Referatu Analiz i Planowania AP kierowanego przez Panią Lidę Szewel.

	Nadzór nad komórkami OB2-1 oraz OB4-1 wchodzącymi w skład Pierwszego Działu Obsługi Bezpośredniej OB-1 pełni Kierownik Działu Pani Jolanta Adamowicz, natomiast bezpośredni nadzór nad wszystkimi komórkami realizującymi powyższe zadania sprawuje Zastępca Naczelnika Pani Halina Łozińska. Powyższe zgodne było ze schematem organizacyjnym stanowiącym załącznik do: • Zarządzenia Nr 14/2010 z dnia 18.10.2010r. Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Drugiemu Urzędowi Skarbowemu w Gdańsku zmienionego zarządzeniem Nr 22/11 z dnia 28.06.2011r. Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego Gdańsku w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 14/2010, • Zarządzenia Nr 04/14 z dnia 28.03.2014r. Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Drugiemu Urzędowi Skarbowemu w Gdańsku, • Zarządzenia Nr 8/14 z dnia 30.06.2014r. Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Drugiemu Urzędowi Skarbowemu w Gdańsku, • Zarządzenia Nr 13/2015 z dnia 01.04.2015r. Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Drugiemu Urzędowi Skarbowemu w Gdańsku. W kontrolowanym urzędzie w zakresie organizacji obiegu deklaracji wprowadzono Zarządzenie nr 11/13 z kwietnia 2013r. Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku w sprawie wprowadzenia procedury dla realizacji zadań wynikających z Wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług. W powyższym dokumencie uregulowano organizację obiegu deklaracji mającą na celu terminowe i prawidłowe wprowadzanie do systemu informatycznego danych z deklaracji dla podatku od towarów i usług, które wpłynęły do Urzędu. Natomiast w zakresie pozostałych spraw objętych kontrolą nie wprowadzono wewnętrznych regulacji czy procedur ujętych w instrukcjach pisemnych. Tryb postępowania w zakresie objętym kontrolą jest oparty o ustawy zasadnicze oraz szczegółowe wytyczne zawarte w pismach Ministerstwa Finansów. Zadania pracowników uczestniczących w procesie rejestracji podmiotów gospodarczych oraz monitorowanie obowiązku składania deklaracji i innych dokumentów przewidzianych przepisami prawa podatkowego zostały określone w zakresie uprawnień, obowiązków i odpowiedzialności pracownika oraz imiennych pełnomocnictwach. Kontrolowany złożył następujące oświadczenia: • Pani Małgorzata Szponer – Kierownik Referatu Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej, • Pani Jolanta Adamowicz – Kierownik Pierwszego działu Obsługi Bezpośredniej, • Pani Iwona Kaczmarek – Kierownik Referatu Czynności Sprawdzających, • Pani Ewa Żochowska – Kierownik Drugiego Działu Obsługi Bezpośredniej, • Pani Lidia Szewel – Kierownik Samodzielnego Referatu Analiz i Planowania. [Dowód: akta kontroli, str. 110-117, 122-125, 130-132, 136-140]
Ustalenia:	Przyjęte rozwiązania organizacyjne nie budzą zastrzeżeń, opracowana została niezbędna dokumentacja, na podstawie której można ustalić zakres kompetencji i uprawnień osób odpowiedzialnych za realizowanie procesu. W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym powyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
Ocena częściowa	<i>Działalność Urzędu Skarbowego w przedmiocie organizacji pracy w zakresie rejestracji, monitoringu oraz zaprzestania składania deklaracji należy ocenić pozytywnie.</i>

2. Prawidłowość działań urzędu przy zmianie właściwości miejscowej, terminowość oraz rzetelność przysyłania informacji o NIP do poprzednio właściwych urzędów skarbowych;	
Stan prawny	• Ustawa z dnia 13 października 1995r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2012r., poz. 1314 z późn. zm.); • Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 613) • Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. z 2011 r. nr 177, poz. 1054 ze zm.) • Wytyczne do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie rejestracji podatników i płatników obowiązujące w okresie objętym kontrolą. • Wytyczne do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług z 10.2014 roku • Instrukcja w sprawie obsługi kancelaryjnej izb i urzędów skarbowych, stanowiąca Załącznik nr 1 do

	zarządzenia Nr 14 Ministra Finansów z dnia 27.11.2001r. w sprawie obsługi kancelaryjnej izb i urzędów skarbowych organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych i składania akt w tych organach
Opis stanu faktycznego	Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów w zakresie rejestracji podatników i płatników należy ściśle przestrzegać obowiązku przekazywania w ciągu 5 dni roboczych informacji INF-1 do urzędu, którego naczelnik był dotychczas właściwy w sprawach ewidencji dla danego podmiotu, licząc od daty wpływu do organu podatkowego dokumentu uzasadniającego przekazanie. W kontrolowanym urzędzie w zakresie spraw objętych kontrolą nie wprowadzono wewnętrznych regulacji czy procedur ujętych w instrukcjach pisemnych. Tryb postępowania w tym zakresie oraz pozostałych kwestiach ściśle związanych z rejestracją podatników i płatników jest oparty o ustawy zasadnicze oraz szczegółowe wytyczne zawarte w pismach Ministerstwa Finansów. W celu sprawdzenia terminowości i rzetelności wykonywania zadań w powyższym zakresie przez kontrolowany urząd jak również w celu wytypowania podmiotów do kontroli sporządzono raporty z bazy e-Orus pn.: - Wykaz podatników VAT - Czynny dodanych do rejestru – rozpoczęcie działalności za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014 oraz od 01.01.2015 do 31.03.2015. - Wykaz podatników VAT - Czynny wykreślenie z rejestru – likwidacja działalności VAT-S1, koniec DGOS za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014 oraz od 01.01.2015 do 31.03.2015. Z powyższych raportów wytypowano łącznie 20 podmiotów tj. 10 osób fizycznych i 10 organizacji. <u>Kontroli poddano następujące czynności wykonywane przez Urząd:</u> - terminowość i zgodność danych źródłowych z danymi wprowadzonymi do systemu komputerowego (wnioski CEIDG-1, zgłoszenia NIP2 i 8 oraz VATR) - weryfikacja formalna i merytoryczna wniosków zgłoszeń VATR. - terminowość otwierania i zamykania obowiązków podatkowych. - przysyłanie informacji pomiędzy Urzędami Skarbowymi (INF-1) - czas jaki upłynął od momentu powzięcia informacji o konieczności zamknięcia obowiązku podatkowego do chwili ostatecznego zamknięcia obowiązku, - wyrejestrowywanie podmiotów, - komunikacja pomiędzy wewnętrznymi komórkami organizacyjnymi urzędu. Na podstawie badanej próby ustalono: Zmiana właściwości na Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku. • Wprowadzenie danych zawartych we wniosku CEIDG-1 odbywało się niezwłocznie tj. od czasu ujawnienia wniosku w urzędzie do 2 dni roboczych (5 na 5 badanych przypadków). • Wszystkie poddane kontroli zgłoszenia VATR były na bieżąco weryfikowane pod kątem formalnej i merytorycznej poprawności, co było potwierdzane imiennym podpisem sprawdzającego na zgłoszeniu. • Otwieranie obowiązków CIT, PIT i VAT co do zasady odbywało się terminowo tj. od czasu wpływu dokumentu uzasadniającego otwarcie obowiązku podatkowego do 20 dni roboczych. Powyższe stwierdzono w 10 na 10 badanych przypadków, co stanowi 100 % całości badanego materiału. • Nieterminowe sporządzanie i przekazywanie INF-1 do urzędu, którego naczelnik był dotychczas właściwy w sprawach ewidencji dla danego podmiotu tj. w okresie od 7 do 20 dni roboczych licząc od daty wpływu do organu podatkowego dokumentu uzasadniającego przekazanie. Powyższe stwierdzono w 7 na 10 przypadków, co stanowi 70 % całości badanego materiału. Na podstawie danych zawartych w raportach z bazy SeRCe wykonanych w toku kontroli stwierdzono, iż w każdym przypadku, pomimo przekazania po terminie INF-1 do urzędu, którego naczelnik był dotychczas właściwy w sprawach ewidencji dla danego podmiotu, obowiązki podatkowe były zamykane prawidłowo i otwierane w nowym urzędzie skarbowym z zachowaniem ciągłości okresu opodatkowania. Z wyjaśnień złożonych w dniu 15.05.2015r. przez Kierownika Referatu Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej p. Małgorzatę Szponer wynika, iż stwierdzone nieprawidłowości wynikały z szerokiego zakresu obowiązków pracowników zajmujących się rejestracją i identyfikacją podatników i płatników, w tym dużą ilością zadań związanych z akcją składania zeznań rocznych jak również informacji PIT-11 oraz pełnomocnictw UPL-1.

Na podstawie § 10 Regulaminu organizacyjnego Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 14/2010 (z późn. zm.) Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku z dnia 18.11.2010 wprowadzono instrukcję nr I-057/1 dotyczącą sposobu rejestracji i załatwiania korespondencji wpływającej i wychodzącej (z wyłączeniem deklaracji podatkowych). W przedmiotowym dokumencie w rozdziale 5 szczegółowo opisano proces obsługi korespondencji wychodzącej z urzędu, gdzie wskazano, że:

- rejestracja korespondencji wychodzącej z urzędu odbywa się w programie Biblioteka akt (rejestracji podlegają przesyłki zwykłe i polecone),
- przygotowanie korespondencji do wysyłki odbywa się przez pracowników komórek organizacyjnych prowadzących sprawę. Pracownik rejestruje każdą przesyłkę w podsystemie Biblioteka Akt i wpisuje na kopercie i zwrotnym potwierdzeniu odbioru nadany przez system numer kancelaryjny,
- wysyłką korespondencji zajmują się pracownicy Działu organizacji i logistyki (OL).

W powyższej instrukcji nie odniesiono się do kwestii sposobu potwierdzania przyjęcia korespondencji do wysłania. Kontrolowany Urząd argumentował, że korespondencja wychodząca oraz fakt wysłania jest w każdym przypadku odnotowywany w Bibliotece Akt w części „rejestracja / przeglądanie dokumentów wychodzących / zakładka doręczenie”, gdzie każde pismo wychodzące zapisywano do książki nadawczej. Wyjaśnienie w powyższym zakresie złożyła w dniu 16.05.2015r. Pani Iwona Kaczmarek Kierownik Referatu Czynności Sprawdzających.

Natomiast w § 3 ust. 2 pkt 4 oraz § 9 ust. 2 pkt 6 Instrukcji w sprawie obsługi kancelaryjnej izb i urzędów skarbowych, stanowiącej Załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 14 Ministra Finansów z dnia 27.11.2001r. w sprawie obsługi kancelaryjnej izb i urzędów skarbowych organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych i składania akt w tych organach widnieje zapis, iż do obowiązków kancelarii należy w szczególności przyjmowanie wysyłanej korespondencji do ekspedycji i potwierdzanie wysyłki na kopii wysyłanych pism, które są następnie przekazywane pracownikowi w celu włączenia pism do dokumentacji sprawy.

Stwierdzono następujące uchybienia dot. obsługi kancelaryjnej:

- Brak na informacjach INF-1 generowanych z programu EWIDENCJE (10 na 10 badanych przypadków) oraz na wezwaniach generowanych z aplikacji Biblioteka Akt (7 na 10 badanych przypadków) pieczęci stanowiącej potwierdzenie przyjęcia przedmiotowego pisma do wysyłki co stanowi uchybienie § 3 ust. 2 pkt. 4 oraz § 9 ust. 2 pkt. 6 Instrukcji w sprawie obsługi kancelaryjnej izb i urzędów skarbowych, stanowiącej Załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 14 Ministra Finansów z dnia 27.11.2001r. w sprawie obsługi kancelaryjnej izb i urzędów skarbowych organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych i składania akt w tych organach. Pomimo stwierdzonych braków formalnych wysyłkę w każdym przypadku odnotowywano w programie EWIDENCJE oraz w aplikacji Biblioteka Akt w księdze nadawczej..

Zmiana właściwości z Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku na inny organ podatkowy.

- W 9 przypadkach stwierdzono bieżące zamykanie obowiązków podatkowych tj. od dnia w którym otrzymano informację uzasadniającą zamknięcie obowiązku podatkowego do 18 dni roboczych, co stanowi 90 % całości badanego materiału,
- w 1 przypadku stwierdzono zamknięcie obowiązku podatkowego VAT oraz aktywności VIES po upływie 21 dni roboczych tj. od dnia w którym otrzymano informację uzasadniającą zamknięcie obowiązku podatkowego. Powyższe stanowi 10 % materiału poddanego kontroli w tym zakresie,
- w 8 przypadkach stwierdzono bieżące wyrejestrowywanie podmiotów z bazy komputerowej tj. licząc od chwili wpływu informacji uzasadniającej wyrejestrowanie do 4 dni roboczych, co stanowi 88,88 % całości badanego materiału,
- w 1 przypadku podmiot pierwotnie został niezwłocznie wyrejestrowany, następnie z uwagi na konieczność wprowadzenia decyzji do systemu POLTAX podmiot odrejestrowano i ponownie wyrejestrowywano po upływie 112 dni roboczych licząc od czasu wprowadzenia przedmiotowej decyzji. Powyższe stanowi 11,11% materiału poddanego kontroli,
- w 1 przypadku podmiot zmienił właściwość wyłącznie dla celów podatku od towarów i usług, natomiast z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych pozostaje we właściwości Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku, wobec powyższego podmiotu nie wyrejestrowano.

Z wyjaśnień złożonych w dniu 15.05.2015r. przez Kierownika Referatu Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej p. Małgorzatę Szponer wynika, iż stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości wynikały z szerokiego zakresu obowiązków nałożonych na pracowników zajmujących się rejestracją i identyfikacją

	oraz braku zwrotnej informacji z komórki wnioskującej o odrejestrowanie w sprawie możliwości ponownego wyrejestrowania podmiotu z bazy komputerowej POLTAX. Kontrolowany złożył następujące oświadczenia: • Pani Małgorzata Szponer – Kierownik Referatu Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej • Pani Iwona Kaczmarek – Kierownik Referatu Czynności Sprawdzających [Dowód: akta kontroli, str. 413, 421-424, 519-522]
Ustalenia	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym powyżej zakresie stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości w zakresie: - zmiany właściwości na Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku. • Nieterminowe sporządzanie i przekazywanie INF-1 do urzędu, którego naczelnik był dotychczas właściwy w sprawach ewidencji dla danego podmiotu tj. w okresie od 7 do 20 dni roboczych licząc od daty wpływu do organu podatkowego dokumentu uzasadniającego przekazanie. Powyższe stwierdzono w 7 na 10 przypadków, co stanowi 70 % całości badanego materiału. • Brak na informacjach INF-1 generowanych z programu EWIDENCJE (10 na 10 badanych przypadków) oraz na wezwaniach generowanych z aplikacji Biblioteka Akt (7 na 10 badanych przypadków) pieczęci stanowiącej potwierdzenie przyjęcia przedmiotowego pisma do wysyłki co stanowi uchybienie § 3 ust. 2 pkt. 4 oraz § 9 ust. 2 pkt. 6 Instrukcji w sprawie obsługi kancelaryjnej izb i urzędów skarbowych, stanowiącej Załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 14 Ministra Finansów z dnia 27.11.2001r. w sprawie obsługi kancelaryjnej izb i urzędów skarbowych organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych i składania akt w tych organach. Pomimo stwierdzonych braków formalnych wysyłkę w każdym przypadku odnotowywano w programie EWIDENCJE oraz w aplikacji Biblioteka Akt w księdze nadawczej. - zmiany właściwości z Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku na inny organ podatkowy. • w 1 przypadku stwierdzono zamknięcie obowiązku podatkowego VAT oraz aktywności VIES po upływie 21 dni roboczych tj. od dnia w którym otrzymano informację uzasadniającą zamknięcie obowiązku podatkowego. Powyższe stanowi 10 % materiału poddanego kontroli w tym zakresie. • w 1 przypadku podmiot pierwotnie został niezwłocznie wyrejestrowany, następnie z uwagi na konieczność wprowadzenia decyzji do systemu POLTAX podmiot odrejestrowano i ponownie wyrejestrowywano po upływie 112 dni roboczych licząc od czasu wprowadzenia przedmiotowej decyzji. Powyższe stanowi 11,11% materiału poddanego kontroli.
Ocena cząstkowa	<i>Działalność Urzędu Skarbowego w zakresie terminowości oraz rzetelności przysyłania informacji o NIP do poprzednio właściwych urzędów skarbowych należy ocenić pozytywnie z uchybieniami.</i>

3. Działania urzędu w zakresie monitorowania podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w branżach o zwiększonym ryzyku wystąpienia wyludzenia podatku VAT i zaklasyfikowaną do grupy podwyższonego ryzyka.

Stan prawny	• Ustawa z dnia 13 października 1995r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2012r., poz. 1314 z późn. zm.); • Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 613) • Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. z 2011 r. nr 177, poz. 1054 ze zm.) • Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 672) • Wytyczne do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie rejestracji podatników i płatników obowiązujące w okresie objętym kontrolą • Wytyczne do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług z 10.2014 roku • Instrukcja w sprawie obsługi kancelaryjnej izb i urzędów skarbowych, stanowiąca Załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 14 Ministra Finansów z dnia 27.11.2001r. w sprawie obsługi kancelaryjnej izb i urzędów skarbowych organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych i składania akt w tych organach.
Opis stanu faktycznego	Dokonanie oceny ryzyka pomaga w wyselekcjonowaniu podmiotów mogących dokonywać nadużyć związanych z rozliczeniami w zakresie VAT, ponadto monitorowanie w jaki sposób podatnicy VAT-UE

wywiązują się z obowiązków podatkowych oraz wczesne określenie ich nieprawidłowych zachowań, wpływa na ograniczenia występowania negatywnych zjawisk podatkowych.

W okresie poddanym kontroli zgłoszenia rejestracyjne VATR zgodnie z wytycznymi do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów podlegają weryfikacji formalnej i merytorycznej. Weryfikacji formalnej dokonują pracownicy Referatu Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej OB2-1, natomiast pracownicy Drugiego Oddziału Obsługi Bezpośredniej sprawdzają formularz VATR pod kątem merytorycznej poprawności. Zgłoszenia VATR przyjmowane przez pracowników Referatu OB2-1 na Sali Obsługi, są weryfikowane pod względem formalnym w chwili przyjmowania dokumentów. Powyższe potwierdza się stosownym zapisem wraz z podpisem pracownika w poz. 71 oraz 73 przedmiotowego zgłoszenia. Ponadto w każdym przypadku w ręcznej ewidencji odnotowywano zgłoszenia przyjęte i przekazane do Drugiego Oddziału Obsługi Bezpośredniej do weryfikacji poprawności danych zawartych w zgłoszeniu. Następnie po zakończeniu weryfikacji oraz zwrocie zgłoszeń do Referatu Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej OB2-1 niezwłocznie zakładano sprawy w aplikacji Biblioteka Akt.

Przy każdej rejestracji podmiotu jako podatnika VAT pracownik Referatu Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej OB2-1 sporządza Kartę Oceny Ryzyka Rejestracji podmiotu, która znajduje się w aktach rejestracyjnych. W przypadku zakwalifikowania podatnika jako podmiotu podwyższonego ryzyka (średnie ryzyko 22-37 punktów oraz wysokie ryzyko powyżej 38 punktów) pracownik OB2-1 niezwłocznie przekazuje informację do Samodzielnego Referatu Analiz i Planowania. Natomiast po zarejestrowaniu podmiotu do VAT-UE pracownik OB2-1 wypełniał Arkusz informacyjny VAT-UE w zakresie danych rejestracyjnych, a następnie niezwłocznie wraz ze zgłoszeniem VATR przekazywał do OB2 w celu zakończenia analizy oraz wprowadzenia danych do aplikacji VIES. W przypadku zakwalifikowania podmiotu do wysokiego ryzyka (10 pkt i powyżej 10 pkt) pracownik OB2 sporządza kartę okresowego monitoringu i przekazuje celem kontynuacji monitorowania do komórki AP. Dodatkowo po każdym kwartale pracownik Drugiego Oddziału Obsługi Bezpośredniej przekazuje ponownie wszystkie przeanalizowane Karty okresowego monitoringu podatnika VAT-UE z ocenami 10 i powyżej 10 pkt do Samodzielnego Referatu Analiz i Planowania.

Tryb postępowania z podmiotami zakwalifikowanymi do grupy podwyższonego ryzyka VAT-UE jest zgodny z Procedurą oceny ryzyka przekazaną przez Ministerstwo Finansów Departament Administracji Podatkowej przy piśmie z 29.12.2011r. w sprawie współpracy administracyjnej oraz zwalczania oszustw w dziedzinie podatku od wartości dodanej oraz zaleceniami Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku w ww. sprawie przekazanymi przy pismach nr: WM/070-0002/12 z dnia 17.01.2012r., WM/070-0025/12 z dnia 12.04.2012r., WM/015-0012/13 z dnia 23.08.2013r.

Po otrzymaniu Arkusza Informacyjnego – Oceny Ryzyka z Drugiego Działu Obsługi Bezpośredniej przeprowadzona jest przez komórkę Analiz i Planowania weryfikacja uzyskanych przez podmiot punktów oraz zasadność punktowania w poszczególnych kryteriach (np. właściwe określenie branży w której działa przedsiębiorca, posiadane zaległości podatkowe, miejsce prowadzenia działalności gospodarczej itp.). W zależności od przebiegu weryfikacji w sytuacji zmniejszenia liczby uzyskanych punktów (poniżej 10), arkusz informacyjny jest zwracany do Drugiego Działu Obsługi Bezpośredniej wraz ze stosownym wyjaśnieniem. W przeciwnym przypadku podmiot poddawany jest monitoringowi – komórka AP wypełnia część 2 i 3 Karty okresowego monitoringu podatnika VAT-UE zaklasyfikowanego do grupy podwyższonego ryzyka. Monitoring prowadzony jest kwartalnie, a analizie poddawane są:

- ✓ dane wykazywane w deklaracjach VAT – spadek/wzrost obrotów, wykazywane kwoty do przeniesienia, kwoty podlegające wpłacie (czy figurują wpłaty), kwoty do zwrotu (ewentualna decyzja o skierowaniu wniosku do kontroli podatkowej),
- ✓ wywiązywanie się z obowiązku składania deklaracji podatkowych (rocznych, PCC itp.),
- ✓ informacje zawarte w dostępnych podsystemach (Biblioteka Akt, POLTAX, e-Orus) m.in. czy inne komórki organizacyjne Urzędu prowadziły wobec podmiotu czynności sprawdzające, kontrole podatkowe, postępowanie podatkowe, czy podatek był wzywany (w jakim zakresie, jaka była reakcja na wezwanie), czy wobec podatnika złożono donos (czego dotyczył, w jaki sposób został załatwiony),
- ✓ zawieszenia działalności gospodarczej (w przypadku istnienia podejrzenia, że mimo zawieszenia podmiot prowadzi działalność gospodarczą kierowane jest pismo do Działu Kontroli Podatkowej o dokonanie oględzin w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej),
- ✓ zaległości podatkowe, które są analizowane pod kątem przeprowadzonych czynności egzekucyjnych. W zależności od ustaleń oraz wysokości posiadanych zaległości przekazywane są dodatkowe wytyczne do Działu Egzekucji Administracyjnej.

- ✓ Do podmiotów działających w branży handlowej kierowane są postanowienia o sporządzeniu remanentu bądź wnioski do Działu Kontroli Podatkowej o przeprowadzenie czynności w ramach zadania „Weź paragon”.

Po przeprowadzonej analizie uzupełniana jest „Karta monitoringu podatnika VAT-UE zaklasyfikowanego do branży podwyższonego ryzyka” oraz podejmowane są decyzje o skierowaniu wniosku o przeprowadzenie czynności sprawdzających, kontroli podatkowej, wykreśleniu podatnika z rejestru podatników VAT/VAT-UE, odstąpieniu od monitoringu lub dalszym monitoringu. Odstąpienie od monitoringu następuje w przypadku: likwidacji działalności gospodarczej, zmiany właściwości miejscowej oraz w sytuacji gdy po minimum 1,5 rocznym okresie monitorowania oraz nie stwierdzeniu ryzyka (lub niskiej ocenie ryzyka) możliwości wystąpienia nieprawidłowości w wywiązywaniu się z obowiązków podatkowych. „Karty monitoringu podatnika VAT-UE zaklasyfikowanego do branży podwyższonego ryzyka” wraz z „Zestawieniem czynności przeprowadzonych w stosunku do podmiotów podwyższonego ryzyka” przekazywane są do akceptacji Naczelnika Urzędu lub Z-cy Naczelnika Urzędu.

Kontroli poddano następujące czynności wykonywane przez Urząd:

- weryfikacja zgłoszeń VAT pod względem merytorycznym i formalnym,
- terminowość wydawania potwierdzenia zarejestrowania podatnika jako podatnika VAT lub podatnika VAT UE,
- obsługa dokumentów rejestracyjnych podatników VAT w systemie POLTAX w obszarze „REJESTRACJA”,
- sporządzanie arkusza ryzyka nowozarejestrowanych podatników VAT i VAT-UE,
- prowadzenie monitoringu podmiotów zakwalifikowanych do grupy podwyższonego ryzyka,
- komunikacja pomiędzy wewnętrznymi komórkami organizacyjnymi urzędu.

Podatnicy VAT-UE zaklasyfikowani do grupy podwyższonego ryzyka

W celu sprawdzenia terminowości i rzetelności wykonywania zadań przez kontrolowany urząd w zakresie rejestracji podatników VAT-UE zaklasyfikowanych do grupy podwyższonego ryzyka jak również w celu wytypowania podmiotów do kontroli sporządzono raport z Polskiego Systemu VIES pn. *R_VS_RAP_AR - Raport z oceny ryzyka rejestracji do handlu wewnątrzwspólnotowego*. Przedmiotowy raport wykazał ogółem 36 pozycji, w tym 10 podmiotów, których w 2014 poddano monitoringowi (7 osób fizycznych i 3 organizacje), natomiast w roku 2015 nie stwierdzono podmiotów objętych okresowym monitoringiem. W związku z powyższym kontroli poddano 10 podmiotów, których w 2014 roku zakwalifikowano do grupy podwyższonego ryzyka i objęto monitoringiem.

Na podstawie badanej próby ustalono:

- Wszystkie poddane kontroli zgłoszenia VATR były na bieżąco weryfikowane pod kątem formalnej i merytorycznej poprawności, co było dokumentowane podpisem pracownika.
- W 2 przypadkach, w okresie objętym kontrolą, potwierdzenia zarejestrowania podmiotów jako podatników VAT wygenerowano prawidłowo w ciągu 16 i 20 dni roboczych licząc od wpływu zgłoszenia VATR do urzędu skarbowego, natomiast w pozostałych 8 przypadkach potwierdzenie VAT-5 zostało wydane przez kontrolowany urząd w okresie nieobjętym kontrolą jak również przez inny organ podatkowy.
- W 10 przypadkach potwierdzenia zarejestrowania podmiotów jako podatników VAT-UE wydawane były na bieżąco tj. w okresie od 2 do 21 dni roboczych licząc od wpływu zgłoszenia VATR do urzędu skarbowego.
- Potwierdzenia VAT-5 oraz VAT-5/UE były co do zasady na bieżąco przekazywane do wysłania, jednakże w 1 przypadku stwierdzono zbędną zwłokę w powyższym zakresie, gdzie potwierdzenie VAT-5UE przekazano do wysłania po 5 dniach roboczych od chwili wygenerowania ww. potwierdzenia
- We wszystkich kontrolowanych przypadkach obowiązek VAT oraz aktywność VIES były na bieżąco otwierane tj. w okresie od 2 do 20 dni roboczych licząc od wpływu zgłoszenia VATR do urzędu skarbowego.
- W 10 przypadkach po zarejestrowaniu podmiotu do VAT-UE pracownicy komórki ds. rejestracji i identyfikacji podatkowej sporządzili arkusze informacyjne oceny ryzyka, które zgodnie z procedurami przekazano do komórki OB2 w celu zakończenia analizy oraz wprowadzenia danych do aplikacji VIES.
- W 4 przypadkach stwierdzono zbędną zwłokę w zakresie czasu w jakim sporządzono i przekazano arkusz informacyjny oceny ryzyka do Drugiego Działu Obsługi Bezpośredniej tj. w okresie od 34 do

58 dni roboczych od czasu wygenerowania potwierdzenia VAT-5/UE. Powyższe stanowi 40% całości materiału poddanego kontroli.

- W 6 przypadkach kontrolowane podmioty zakwalifikowano do grupy podwyższonego ryzyka (od 10 do 12 punktów) oraz zgodnie z procedurami założono im Karty okresowego monitoringu, które przekazano finalnie do Samodzielnego Referatu Analiz i Planowania celem kontynuacji monitoringu. Monitoring prowadzono kwartalnie na podstawie danych zawartych w dostępnych aplikacjach komputerowych, jak również danych rejestracyjnych oraz analizy wszelkich danych przekazywanych przez podmioty w ramach prowadzonej działalności. W każdym przypadku zakładano monitorowanie podatnikowi akta, gdzie dokumentowano przeprowadzone czynności w stosunku do podmiotów podwyższonego ryzyka wraz z założonymi kartami okresowego monitoringu. Finalnie wszystkie karty monitoringu były przekazywane do akceptacji do Naczelnika lub Zastępcy Naczelnika Urzędu.
- Po przeprowadzeniu przez pracownika komórki AP analizy otrzymanego arkusza informacyjnego oceny ryzyka podmiotu w zakresie uzyskanych przez podmiot punktów oraz zasadności punktowania w poszczególnych kategoriach, w 4 przypadkach dokonano zmniejszenia liczby punktów tj. od 2 do 7 i zwrócono przedmiotowy arkusz do komórki OB2 ze stosownym wyjaśnieniem dot. niewystąpienia podwyższonego ryzyka.

Z wyjaśnień złożonych w dniu 22.05.2015r. przez Kierownika Referatu Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej p. Małgorzatę Szponer wynika, iż stwierdzone uchybienia wynikały z szerokiego zakresu obowiązków nałożonych na pracowników zajmujących się rejestracją i identyfikacją podatników i płatników, w tym dużą ilością różnorodnych i priorytetowych zadań.

Nowozarejestrowani podatnicy VAT i VAT-UE prowadzący działalność w branżach obarczonych ryzykiem.

W celu sprawdzenia terminowości i rzetelności wykonywania zadań w powyższym zakresie przez kontrolowany urząd jak również w celu wytypowania podmiotów do kontroli sporządzono raporty z bazy e-Orus pn.:

- *Obsługa populacji wg spisu branż PKD – podobszary ryzyka za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014 oraz od 01.01.2015 do 31.03.2015,*
- *„Wykaz podatników VAT - Czynny, rozpoczęcie działalności” za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014 oraz od 01.01.2015 do 31.03.2015*

W Wojewódzkim Planie Dyscypliny Podatkowej oraz Wojewódzkim Planie Działań obowiązującym w okresie objętym kontrolą szczegółowo opisano obszary i podobszary ryzyka w tym branże objęte podwyższonym ryzykiem. Na podstawie danych wykazanych w raporcie z bazy e-ORUS pn. *Obsługa populacji wg spisu branż PKD – podobszary ryzyka* kolejno wyselekcjonowano branże z największą populacją podmiotów zarejestrowanych w urzędzie, a następnie konkretne numery PKD, które podatnicy wskazali jako działalność główną lub przeważającą mieszczącą się w wybranych branżach ryzyka.

Branża	PKD 2007	Nazwa grupy
budowlana	F4120Z	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych
nieruchomości	L6820Z	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
informatyczna	G4791Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet
transportowa	H4941Z	Transport drogowy towarów
motoryzacyjna	G4520Z	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli

Następnie na podstawie danych zawartych w raporcie z bazy e-ORUS pn. *Wykaz podatników VAT - Czynny, rozpoczęcie działalności”* wytypowano łącznie 20 podmiotów tj. po 5 podmiotów z każdego raportu wg klucza: 1 pozycja z raportu z danym PKD z każdej z branż ryzyka z datą rejestracji do VAT w okresie poddanym niniejszej kontroli (10 osób fizycznych i 10 organizacji). Przedmiotowy raport dot. roku 2014 wykazał ogółem 1109 podmiotów w tym 813 osób fizycznych i 296 organizacji, natomiast raport dot. okresu od 01.01.2015 do 31.03.2015 wykazał ogółem 275 podmiotów w tym 187 osób fizycznych oraz 88

organizacji.

Na podstawie badanej próby ustalono:

- Wszystkie poddane kontroli zgłoszenia VATR były na bieżąco weryfikowane pod kątem formalnej i merytorycznej poprawności, co było dokumentowane podpisem pracownika.
- W 12 przypadkach, w okresie objętym kontrolą, potwierdzenia zarejestrowania podmiotów jako podatników VAT wygenerowano w terminie tj. w okresie od 1 do 20 dni roboczych licząc od wpływu zgłoszenia VATR do urzędu skarbowego, natomiast w pozostałych 8 przypadkach potwierdzenia VAT-5 nie wydano ze względu na fakt, iż od 01.01.2015 potwierdzenie zarejestrowania podatnika jako „podatnika VAT czynnego” wydaje się wyłącznie na wniosek zainteresowanego.
- Potwierdzenia VAT-5 były co do zasady na bieżąco wysyłane, jednakże w 6 przypadkach stwierdzono zbędną zwłokę w powyższym zakresie, ponieważ przedmiotowe potwierdzenia wysyłano po upływie od 4 do 9 dni roboczych licząc od momentu wygenerowania VAT-5. Powyższe stanowi 50 % całości materiału poddanego kontroli w tym zakresie.
- W związku z dokonaniem rejestracji w podatku od towarów i usług w 12 uzasadnionych przypadkach sporządzono Karty Oceny Ryzyka podmiotu, gdzie w wyniku analizy w żadnym przypadku nie stwierdzono występowania podmiotów podwyższonego ryzyka zarówno średniego jak i wysokiego.
- W 12 przypadkach potwierdzenia zarejestrowania podmiotów jako podatników VAT-UE były wydawane z zachowaniem obowiązującego terminu tj. w okresie od 1 do 22 dni roboczych licząc od wpływu zgłoszenia VATR do urzędu skarbowego (w pozostałych 8 przypadkach podatnicy nie zgłosili rozpoczęcia wymiany wewnątrznijnej).
- Potwierdzenia VAT-5/UE były co do zasady na bieżąco wysyłane, jednakże w 5 przypadkach stwierdzono zbędną zwłokę w powyższym zakresie, ponieważ przedmiotowe potwierdzenia wysyłano po upływie od 4 do 9 dni roboczych licząc od momentu wygenerowania VAT-5/UE. Powyższe stanowi 41,66 % całości materiału poddanego kontroli w tym zakresie.
- W 12 przypadkach po zarejestrowaniu podmiotu do VAT-UE pracownicy komórki ds. rejestracji i identyfikacji podatkowej sporządzili arkusze informacyjne oceny ryzyka, które zgodnie z procedurami przekazano do komórki OB2 w celu zakończenia analizy oraz wprowadzenia danych do aplikacji VIES. W żadnym przypadku nie stwierdzono występowania podmiotów podwyższonego ryzyka, w związku z powyższym ze względu na małą liczbę punktów, nie przekazano arkusza informacyjnego do dalszego monitoringu i analizy do Samodzielnego Referatu Analiz i Planowania.
- W 1 przypadku stwierdzono zbędną zwłokę w sporządzeniu i przekazaniu arkusza informacyjnego oceny ryzyka do Drugiego Działu Usługi Bezpośredniej tj. 58 dniach roboczych od czasu wygenerowania potwierdzenia VAT-5/UE. Powyższe stanowi 8,33% całości materiału poddanego kontroli w tym zakresie.
- We wszystkich kontrolowanych przypadkach obowiązek VAT oraz aktywność VIES były otwierane z zachowaniem obowiązującego terminu tj. w okresie od 3 do 22 dni roboczych licząc od wpływu zgłoszenia VATR do urzędu skarbowego.

Stwierdzono następujące uchybienia dot. obsługi kancelaryjnej:

- Brak na wezwaniach oraz postanowieniach wydanych trybie art. 140 Ustawy Ordynacja podatkowa - generowanych z aplikacji Biblioteka Akt pieczęci stanowiącej potwierdzenia przyjęcia przedmiotowego pisma do wysyłki co stanowi uchybienie § 3 ust 2 pkt 4 oraz § 9 ust. 2 pkt 6 Instrukcji w sprawie obsługi kancelaryjnej izb i urzędów skarbowych, stanowiącej Załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 14 Ministra Finansów z dnia 27.11.2001r. w sprawie obsługi kancelaryjnej izb i urzędów skarbowych organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych i składania akt w tych organach. Powyższe stwierdzono w 5 na 20 badanych przypadków, co stanowi 25 % całości badanego materiału. Pomimo stwierdzonych braków formalnych wysyłkę w każdym przypadku odnotowywano w aplikacji Biblioteka Akt w księdze nadawczej.

Z wyjaśnień złożonych w dniu 26.05.2015r. przez Kierownika Referatu Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej p. Małgorzatę Szponer wynika, iż stwierdzone uchybienia wynikały z różnorodnych obowiązków nałożonych na pracowników zajmujących się rejestracją i identyfikacją podatników i płatników, w tym m. dużą ilością zadań związanych z akcją składania zeznań rocznych jak również informacji PIT-11 oraz pełnomocnictw UPL-1.

	Kontrolowany złożył następujące oświadczenia: • Pani Małgorzata Szponer – Kierownik Referatu Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej • Pani Ewa Żochowska – Kierownik Drugiego Działu Obsługi Bezpośredniej • Pani Lidia Szewel – Kierownik Samodzielnego Referatu Analiz i Planowania [Dowód: akta kontroli, str. 517-522, 465-466, 523-524, 440-442]
Ustalenia	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym powyżej zakresie stwierdzono następujące uchybienia: <u>Podatnicy VAT-UE zaklasyfikowani do grupy podwyższonego ryzyka</u> • W 1 przypadku stwierdzono zbędną zwłokę w zakresie wysłania potwierdzenia zarejestrowania podatnika jak podatnika VAT-UE tj. po 5 dniach roboczych od chwili wygenerowania potwierdzenia VAT-5UE • W 4 przypadkach stwierdzono zbędną zwłokę w zakresie czasu w jakim sporządzono i przekazano arkusz informacyjny oceny ryzyka do Drugiego Działu Obsługi Bezpośredniej tj. w okresie od 34 do 58 dni roboczych od czasu wygenerowania potwierdzenia VAT-5/UE. Powyższe stanowi 40% całości materiału poddanego kontroli. <u>Nowozarejestrowani podatnicy VAT i VAT-UE prowadzący działalność w branżach obarczonych ryzykiem</u> • W 6 przypadkach stwierdzono zbędną zwłokę w zakresie wysłania potwierdzenia zarejestrowania podatnika jako podatnika VAT czynnego tj. po upływie od 4 do 9 dni roboczych licząc od momentu wygenerowania VAT-5. Powyższe stanowi 50 % całości materiału poddanego kontroli w tym zakresie. • w 5 przypadkach stwierdzono zbędną zwłokę w zakresie wysłania potwierdzenia VAT-5/UE, tj. w okresie od 4 do 9 dni roboczych licząc od momentu wygenerowania potwierdzenia. Powyższe stanowi 41,66 % całości materiału poddanego kontroli w tym zakresie. • W 1 przypadku stwierdzono zbędną zwłokę w zakresie sporządzenia i przekazania arkusza informacyjnego oceny ryzyka do Drugiego Działu Obsługi Bezpośredniej tj. 58 dniach roboczych od czasu wygenerowania potwierdzenia VAT-5/UE. Powyższe stanowi 8,33% całości materiału poddanego kontroli w tym zakresie. • Brak na wezwaniach oraz postanowieniach wydanych trybie art. 140 Ustawy Ordynacja podatkowa - generowanych z aplikacji Biblioteka Akt pieczęci stanowiącej potwierdzenia przyjęcia przedmiotowego pisma do wysyłki co stanowi uchybienie § 3 ust. 2 pkt 4 oraz § 9 ust. 2 pkt 6 Instrukcji w sprawie obsługi kancelaryjnej izb i urzędów skarbowych, stanowiącej Załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 14 Ministra Finansów z dnia 27.11.2001r. w sprawie obsługi kancelaryjnej izb i urzędów skarbowych organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych i składania akt w tych organach. Powyższe stwierdzono w 5 na 20 badanych przypadków, co stanowi 25 % całości badanego materiału. Pomimo stwierdzonych braków formalnych wysyłkę w każdym przypadku odnotowywano w aplikacji Biblioteka Akt w księdze nadawczej.
Ocena cząstkowa	<i>Działania urzędu w zakresie rejestrowania podatników VAT i VAT-UE jak również procesu monitorowania podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w branżach o zwiększonym ryzyku wystąpienia wyłudzenia podatku i zaklasyfikowaną do grupy podwyższonego ryzyka należy ocenić pozytywnie z uchybieniami</i>

4. Działania Urzędu w stosunku do podatników uchylających się od obowiązków składania deklaracji podatkowych i innych dokumentów przewidzianych przepisami prawa podatkowego.

Stan prawny	• Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 613), • Ustawa z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2012 r., poz. 1314 z późn. zm.), • Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t. j. Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054 z późn. zm.), • Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t. j. Dz. U. z 2012 r., poz. 361 z późn. zm.), • Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 1998 r. Nr 144, poz. 930 z późn. zm.), • Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t. j. Dz. U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397 z późn. zm.),
--------------------	--

	• Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.), • Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 672), • Wytyczne do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług z 10.2014 roku
Opis stanu faktycznego	4.1. Monitorowanie obowiązku składania zeznania CIT-8 oraz sprawozdania finansowego przez podatników podatku dochodowego od osób prawnych W Krajowym Planie Dyscypliny Podatkowej, stanowiącym integralną część Wojewódzkiego Planu Dyscypliny Podatkowej obowiązującego w okresie od 04.2013r. do 04.2014r., w obszarze ryzyka nr 4 wskazano, iż do ograniczenia nieprawidłowości i nadużyć związanych z podatnikami zaprzestającymi składania deklaracji lub zawieszającymi działalność gospodarczą powinni przyczynić się działania polegające na stałym monitoringu składanych deklaracji w odniesieniu do „otwartych” obowiązków podatkowych oraz podmiotów zawieszających działalność (szczególnie tych, które zawiesiły działalność kilkakrotnie). W związku z powyższym w ramach czynności sprawdzających należy po każdym okresie rozliczeniowym dokonywać analizy oraz wyjaśnienia przyczyn braku deklaracji podatkowych. Ponadto w Wojewódzkim Planie Działań obowiązującym od 05.2014r. również podkreślono istotność prowadzenia działań monitorujących oraz czynności sprawdzających wobec podatników uchylających się od składania dokumentów przewidzianych przepisami prawa podatkowego. W toku kontroli ustalono, iż w kontrolowanym Urzędzie w zakresie spraw objętych kontrolą nie wprowadzono wewnętrznych regulacji czy procedur ujętych w instrukcjach pisemnych. Działania w zakresie ujawniania i monitorowania podatników uchylających się od obowiązków składania deklaracji podatkowych i innych dokumentów przewidzianych przepisami prawa podatkowego przebiegają w dwóch etapach i są prowadzone przez Samodzielny Referat Analiz i Planowania oraz Referat Czynności Sprawdzających. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku do zakresu zadań Samodzielnego Referatu Analiz i Planowania należy m. in. koordynowanie sprawozdawczości prowadzonej przez kontrolowany Urząd, natomiast Referat Czynności Sprawdzających dokonuje czynności sprawdzających na podstawie przepisów Działu V ustawy – Ordynacja podatkowa z wyłączeniem czynności zastrzeżonych dla innych komórek organizacyjnych. W oparciu o wewnętrzne ustalenia mające na celu ujednolicenie i podział zadań pomiędzy poszczególne komórki organizacyjne sprawozdawczość prowadzona jest na podstawie Planu Raportów sporządzanego odrębnie na każdy rok. Kontrolującym przedłożono plan raportów na rok 2014 i na rok 2015. W toku kontroli oświadczono, iż raporty są tworzone po wprowadzeniu wszystkich zeznań do systemu Poltax. Na podstawie wyjaśnień oraz otrzymanego raportu ustalono, iż Samodzielny Referat Czynności Sprawdzających otrzymał z Samodzielnego Referatu Analiz i Planowania raport z bazy e-ORUS – <i>Wykaz niezłożonych zeznań wg obowiązków podatkowych – kod formularza CIT-8 za rok 2013</i> (raport wykazał łącznie 731 pozycji). Powyższy raport został sporządzony zgodnie z planem raportów na rok 2014 w dniu 28.09.2014, tj. po upływie 181 dni licząc od ustawowego terminu złożenia zeznań CIT-8 za rok 2013 – 31.03.2014 r., natomiast przekazany w dniu 14.10.2014. Przedmiotowy raport został sporządzony, wstępnie przeanalizowany i następnie przekazywany pocztą elektroniczną przez Samodzielny Referat Analiz i Planowania do Referatu Czynności Sprawdzających, gdzie został zapisany w formacie excel i umieszczony na ogólnodostępnym serwerze biurowym na dysku „G” w folderze odpowiadającym rodzajowi zeznania z podziałem na dany rok podatkowy. Każdy rodzaj raportu wg podatku i typu zeznania bądź deklaracji jest przydzielany pracownikowi – koordynatorowi, który przygotowuje zbiorczą informację dotyczącą przeprowadzonych czynności w przydzielonym zakresie, które następnie zostają przekazane do komórki AP w formie informacji zwrotnej. Koordynatorem w zakresie monitorowania obowiązku składania zeznań CIT-8 jest Pan A. Majorkowski. Poszczególne pracownicy referatu OB4-1, zgodnie z wyznaczonym zakresem literowym przed sporządzeniem wezwania do podatnika dokonują ponownej weryfikacji zapisów dotyczących braku zeznania (sprawozdania) i dodatkowo sprawdzenia na wykazach „informacji o złożeniu zeznania w innym urzędzie” (czy podatnik nie złożył zawiadomienia o złożeniu zeznania w innym urzędzie skarbowym – wykazy utworzone przez pracowników w folderze OB-4), jak również sprawdzenia czy są do ponowienia wezwania z lat poprzednich. Przy okazji sporządzania wezwań za 2013r. ponawiane były wezwania w przypadku braku zeznań za poprzednie lata obejmujące okres od 2010 r. W kontrolowanym Urzędzie przyjęto zasadę zgodnie z którą w sytuacji wystosowania wezwania do złożenia brakujących zeznań rocznych CIT-8 jednocześnie wzywano do złożenia sprawozdania finansowego. Pierwsze wezwania drukowane są w aplikacji Biblioteka Akt i wysyłane listem poleconym. Każdorazowo czynność związana z wezwaniem wysłanym do podatnika lub faktem zgłoszenia się na wezwanie lub złożeniem zeznania odnotowywana jest na właściwym wykazie umieszczonym w folderze OB-4. Podsumowanie

wynikające z odnotowanych czynności przygotowywane jest przez pracowników – koordynatorów poszczególnych raportów. W przypadku niezłożenia przez podatników zeznania, dalsze czynności kontynuowane są przy okazji weryfikacji kolejnych lat podatkowych – wezwania często obejmują kilka lat.

W celu sprawdzenia prawidłowości i częstotliwości działań urzędu w stosunku do podatników uchylających się od obowiązku składania zeznań CIT-8, z przedłożonego w toku kontroli raportu, wytypowano 20 podmiotów, do których wysłano przynajmniej 1 wezwanie, a sprawa pozostaje nadal do załatwienia.

Kontroli poddano następujące czynności wykonywane przez Urząd:

- czynności monitorujące prowadzone wobec podatników uchylających się od składania zeznań,
- komunikacja pomiędzy wewnętrznymi komórkami organizacyjnymi urzędu.

W toku kontroli ustalono, iż Drugi Urząd Skarbowy w Gdańsku podejmował działania mające na celu wyegzekwowanie brakujących zeznań rocznych za 2013 r. na formularzu CIT-8.

Czynności sprawdzające dotyczące powyższego zakresu podjęto na podstawie raportu sporządzonego zgodnie z *Planem raportów* przy pomocy aplikacji e-Orus przez Samodzielny Referat Analiz i Planowania, w którym pierwotnie ujawniono 731 podmiotów. Po przeprowadzeniu wstępnej analizy, z komórki AP przekazano do Samodzielnego Referatu Czynności Sprawdzających raport wskazujący na konieczność przeprowadzenia czynności sprawdzających wobec 333 podmiotów, które nie złożyły zeznania rocznego za 2013 r. W wyniku przeprowadzenia uzupełniającej analizy, komórka OB wystosowała wezwania do złożenia brakującego zezna lub dostarczenia dowodu potwierdzającego dokonanie rozliczenia rocznego wobec 212 podmiotów wykazanych na przekazanym raporcie (63,66 %), a następnie spośród tej grupy ponowiono czynności wobec 123 podmiotów (58,02 %). Wg stanu na dzień rozpoczęcia kontroli do załatwienia i wyjaśnienia pozostało 145 podmiotów.

Z przeprowadzonych czynności sprawdzających wynika, iż:

- w 62 przypadkach złożono zeznania roczne (18,62 %)
- 3 podatników (0,9 %) nie miało obowiązku złożenia zeznania rocznego w kontrolowanym Urzędzie ze względu na inną właściwość miejscową,
- 38 podatników (11,41 %) nie miało obowiązku złożenia zeznania rocznego w kontrolowanym Urzędzie ze względu na łączony rok podatkowy 2013/2014,
- 15 podatników (4,5 %) złożyło zeznanie roczne za 2013 r., wskazując łączony rok podatkowy 2012/2013, które w kontrolowanym Urzędzie zostały przypisane do roku podatkowego 2012,
- w przypadku 70 podatników (21,02 %) skierowano do sądu rejestrowego pismo o wykreślenie siedziby podmiotu.

Na podstawie wyjaśnień oraz otrzymanego raportu ustalono, iż Samodzielny Referat Czynności Sprawdzających otrzymał z Samodzielnego Referatu Analiz i Planowania raport z bazy e-ORUS dotyczący niezłożonych sprawozdań finansowych za 2013 r., na podstawie którego podjęto działania mające na celu wyegzekwowanie brakujących sprawozdań finansowych. W treści przedłożonego raportu (zapisanego do pliku .xls pod nazwą: *2013 brak sprawozdań finansowych-1*) w oparciu o złożone zeznania roczne za 2013 r. ujawniono 7... podmiotów, przy czym należy zaznaczyć, iż w przypadku 447 podmiotów wykazanych na raporcie (60,32 %) sprawozdanie finansowe zostało złożone przed podjęciem analizy powyższego raportu.

Z informacji przedłożonych w toku kontroli wynika, iż:

- 65 podatników (8,77 %) złożyło zeznania roczne wskazując zerowy przychód, wskutek czego zaniechano wzywania podmiotów do złożenia sprawozdania,
- 25 podatników (3,37 %) stanowi podmioty niezobowiązane do złożenia sprawozdania finansowego,
- 1 podatnik (0,13 %) nie złożył sprawozdania finansowego z uwagi na rok obrotowy niż rok podatkowy,
- 1 podatnik (0,13 %) nie złożył sprawozdania finansowego z uwagi na inną właściwość miejscową.

Wobec pozostałych 202 podmiotów wystosowano wezwania do złożenia sprawozdania finansowego (27,28 %). Wskutek powyższych działań złożono 65 sprawozdań finansowych (32,18 % z 202 podmiotów wezwanych).

Na podstawie badanej próby dot. brakujących zeznań CIT-8 oraz sprawozdań finansowych ustalono:

- we wszystkich poddanych kontroli przypadkach wysłano dwa wezwania o złożenie brakującego zeznania i sprawozdania finansowego,
- pierwsze wezwanie wystosowano w okresie od 5 do 20 dni od chwili otrzymania raportu z Samodzielnego Referatu Analiz i Planowania,
- we wszystkich przypadkach (20 podmiotów – 100 %) stwierdzono zbędne okresy zwłoki w przedziale

od 151 do 157 dni – pomiędzy wystosowaniem wtórnego wezwania a próbą telefonicznego skontaktowania się z podatnikiem w celu wezwania do złożenia zeznania rocznego i sprawozdania finansowego,

- w 18 przypadkach (90 % z 20 badanych podmiotów) stwierdzono nieskuteczne próby kontaktu telefonicznego z podatnikiem, co w każdym przypadku było dokumentowane notatką służbową pozostającą w aktach sprawy,
- spośród 20 badanych podmiotów w przypadku 1 podatnika stwierdzono w podatku od towarów i usług w badanym okresie w postaci złożenia deklaracji VAT-7 z wykazaną sprzedażą,
- 1 podmiot w odpowiedzi na wezwanie złożył zeznanie roczne za 2013 r. na formularzu CIT-8.

Z wyjaśnień Kierownika Referatu Czynności Sprawdzających Pani Iwona Kaczmarek, złożonych w dniu 18.05.2015 r. wynika, iż z uwagi na bardzo dużą ilość spraw terminowych, analiz, czynności, weryfikacji prowadzonych przez pracowników referatu czynności sprawdzających koniecznym jest ograniczenie ilościowe niektórych zadań i określenie priorytetów w ich wykonywaniu. W pierwszej kolejności wykonywane są zadania terminowe – weryfikacje nadpłat przed ich zwrotem, rozpatrywanie wniosków o stwierdzenie nadpłaty, przeprowadzenie korekt zeznań, odpowiedzi na pisma i zapytania komorników sądowych, prokuratur, sądów, izb celnych, innych organów podatkowych, podatników itp., weryfikacja prawidłowości ulg i odliczeń dokonywanych w składanych przez podatników zeznaniach, obowiązku składania deklaracji i terminowości ich składania, ewidencjonowania zdarzeń w aplikacjach Biblioteka Akt, Ewidencje, Poltax, Paczki, tworzenia list i wykazów, uzgadniania rejestrów oraz realizowanie jednego z podstawowych zadań bezpośredniej obsługi podatnika.

4.2. Monitorowanie obowiązku składania zeznań PIT-36, PIT-36L i PIT-28 oraz obowiązku składania sprawozdań finansowych przez osoby fizyczne, zobowiązane do prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Zgodnie z zapisem zawartym w Krajowym Panie Dyscypliny Podatkowej, w okresie objętym kontrolą, do ograniczenia nieprawidłowości i nadużyć związanych z podatnikami zaprzestającymi składania deklaracji lub zawieszającymi działalność gospodarczą powinny przyczynić się działania polegające na stałym monitoringu składanych deklaracji w odniesieniu do „otwartych” obowiązków podatkowych oraz podmiotów zawieszających działalność (szczególnie tych, które zawiesiły działalność kilkakrotnie). W związku z powyższym w ramach czynności sprawdzających należy po każdym okresie rozliczeniowym dokonywać analizy oraz wyjaśnienia przyczyn braku deklaracji podatkowych.

W toku kontroli ustalono, iż w kontrolowanym Urzędzie w zakresie spraw objętych kontrolą nie wprowadzono wewnętrznych regulacji czy procedur ujętych w instrukcjach pisemnych. Działania w zakresie ujawniania i monitorowania podatników uchylających się od obowiązków składania deklaracji podatkowych i innych dokumentów przewidzianych przepisami prawa podatkowego przebiegają w dwóch etapach i są prowadzone przez Samodzielny Referat Analiz i Planowania oraz Referat Czynności Sprawdzających. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku do zakresu zadań Samodzielnego Referatu Analiz i Planowania należy m. in. koordynowanie sprawozdawczości prowadzonej przez kontrolowany Urząd, natomiast Referat Czynności Sprawdzających dokonuje czynności sprawdzających na podstawie przepisów Działu V ustawy – Ordynacja podatkowa z wyłączeniem czynności zastrzeżonych dla innych komórek organizacyjnych. W oparciu o wewnętrzne ustalenia mające na celu ujednolicenie i podział zadań pomiędzy poszczególne komórki organizacyjne sprawozdawczość prowadzona jest na podstawie Planu Raportów sporządzanego odrębnie na każdy rok. Kontrolującym przedłożono plan raportów na rok 2013, 2014 oraz 2015. W toku kontroli oświadczone, iż raporty są tworzone po wprowadzeniu wszystkich zeznań do systemu Poltax.

Na podstawie wyjaśnień oraz otrzymanych raportów ustalono, iż Samodzielny Referat Czynności Sprawdzających otrzymał z Samodzielnego Referatu Analiz i Planowania następujące raporty z bazy e-ORUS:

1. Wykaz niezłożonych zeznań wg obowiązków podatkowych – kod formularza PIT-28 za rok 2013, tj.:

- PIT-28 za 2013 wpłaty, sporządzony w dniu 15.03.2014 r. oraz przekazany w dniu 13.05.2014 r., obejmujący 113 pozycji,
- PIT-28 za 2013 bez wpłat, sporządzony w dniu 15.03.2014 r. oraz przekazany w dniu 16.06.2014 r., obejmujący 179 pozycji,
- PIT-28 za 2013 bez wpłat, sporządzony w dniu 15.03.2014 r. oraz przekazany w dniu 01.08.2014 r., obejmujący 460 pozycji.

2. Wykaz niezłożonych zeznań wg obowiązków podatkowych – kod formularza PIT-36 za rok 2013, tj.:

- PIT-36 za 2013, sporządzony i przekazany w dniu 24.10.2014 r., obejmujący 450 pozycji,

3. Wykaz niezłożonych zeznań wg obowiązków podatkowych – kod formularza PIT-36L za rok 2013, tj.:

- Brak PIT-36L za 2013, sporządzony i przekazany w dniu 06.08.2014 r., obejmujący 286 pozycji.

Powyższe raporty zostały sporządzone zgodnie z planem raportów na rok 2014, tj. po upływie:

1. 43 dni licząc od ustawowego terminu złożenia zeznań PIT-28 za rok 2013 – 31.01.2014 r., natomiast przekazane po upływie 59, 93 i 139 dni od chwili sporządzenia,
2. 98 dni licząc od ustawowego terminu złożenia zeznań PIT-36 za rok 2013 – 30.04.2014 r., natomiast przekazane po upływie 177 dni od chwili sporządzenia,
3. 98 dni licząc od ustawowego terminu złożenia zeznań PIT-36L za rok 2013 – 30.04.2014 r. i przekazane w tym samym dniu.

Przedmiotowe raporty były sporządzane, wstępnie analizowane i następnie przekazywane pocztą elektroniczną przez Samodzielny Referat Analiz i Planowania do Referatu Czynności Sprawdzających, gdzie zostały zapisywane w formacie excel i umieszczane na ogólnodostępnym serwerze biurowym na dysku „G” w folderze odpowiadającym odpowiedniemu rodzajowi zeznania z podziałem na dany rok podatkowy. Każdy rodzaj raportu wg podatku i typu zeznania bądź deklaracji jest przydzielany pracownikowi – koordynatorowi, który przygotowuje zbiorczą informację dotyczącą przeprowadzonych czynności w przydzielonym zakresie, które następnie zostają przekazane do komórki AP w formie informacji zwrotnej. Koordynatorem w zakresie monitorowania obowiązku składania zeznań PIT-28 jest Pani B. Lesińska, zeznań PIT-36 – Pani A. Siwek, natomiast zeznań PIT-36L Pani A. Zygadłowicz.

Poszczególne pracownicy Referatu Czynności Sprawdzających, zgodnie z wyznaczonym zakresem literowym dokonują ponownej analizy otrzymanych informacji. Weryfikowanie raportu polegało na kompleksowym sprawdzeniu następujących okoliczności: prawidłowości otwartego obowiązku, zmiany formy opodatkowania, ustalenia właściwości miejscowej, określenia czy i kiedy nastąpiła likwidacja działalności, wskazania jednego z małżonków opodatkowujących całość dochodu, jak również sprawdzenia czy złożono zeznanie za lata poprzednie w celu połączenia spraw oraz czy odnotowano wpływ zawiadomienia dot. złożenia zeznania w innym urzędzie skarbowym. W wyniku przeprowadzonych czynności zostały sporządzane wezwania. Dodatkowo w momencie sporządzania wezwań za 2013 r. ponawiane były również wezwania w sytuacji braku zeznań za lata poprzednie, tj. obejmujące okres od 2010 r. Pierwsze wezwania do podatników podatku dochodowego, którzy nie złożyli zeznań rocznych w obowiązującym terminie są wysyłane listem zwykłym ze względu na dużą ich ilość, natomiast sposób wysyłki kolejnego wezwania (list zwykły, polecony lub za zwrotnym potwierdzeniem odbioru) wynika z indywidualnego charakteru każdej sprawy. Każdorazowo czynność związana z wezwaniem wysłanym do podatnika lub faktem zgłoszenia się na wezwanie lub złożeniem zeznania odnotowywana jest na wykazie umieszczonym w folderze OB4. W każdym przypadku w okresie pomiędzy wystosowaniem kolejnych wezwań weryfikowano w systemie Poltax fakt ewentualnego wpływu brakującego zeznania, co było dokumentowane na wezwaniach odręcznym zapisem zawierającym wynik, datę i podpis sprawdzającego pracownika.

W celu sprawdzenia prawidłowości i częstotliwości działań urzędu w stosunku do podatników uchylających się od obowiązku składania zeznań PIT-28, PIT-36 i PIT-36L z przedłożonych w toku kontroli raportów wytypowano łącznie 60 podmiotów (po 20 podmiotów z zakresu poszczególnych zeznań) do których wysłał przynajmniej 1 wezwanie, a sprawa pozostaje nadal do załatwienia.

Kontroli poddano następujące czynności wykonywane przez Urząd:

- czynności monitorujące prowadzone wobec podatników uchylających się od składania zeznań,
- komunikacja pomiędzy wewnętrznymi komórkami organizacyjnymi urzędu.

W toku kontroli ustalono, iż kontrolowany Urząd podejmował działania mające na celu wyegzekwowanie brakujących zeznań rocznych za rok 2013. Na podstawie przedłożonych raportów z bazy e-ORUS ustalono, iż:

1. w przypadku zeznania PIT-28: 752 podatników, którzy opodatkowali przychody z działalności gospodarczej oraz najmu na zasadzie ryczałtu ewidencjonowanego nie złożyło zeznania, natomiast w wyniku przeprowadzonej analizy do większości, tj. do 671 (89,23%) podatników wystosowano wezwania o złożenie brakującego zeznania lub dostarczenie dowodu potwierdzającego dokonanie rozliczenia rocznego, co finalnie wpłynęło na wyegzekwowanie 271 zeznań (36,04%), a ponadto w wyniku przeprowadzonych czynności weryfikacyjnych ustalono, iż 225 (29,92%) podatników nie miało obowiązku złożenia zeznania w kontrolowanym urzędzie ze względu na: zmianę właściwości miejscowej, brak informacji od podatników w zakresie likwidacji działalności gospodarczej, zgon, inny lub błędnie otwarty obowiązek podatkowy oraz 256 podatników pozostało do załatwienia.

2. w przypadku zeznania PIT-36: 450 podatników, którzy opodatkowali przychody z działalności gospodarczej na zasadach ogólnych nie złożyło zeznania, przy czym w ramach podjętych czynności sprawdzających do 216 (48%) podatników wystosowano wezwania o złożenie brakującego zeznania lub dostarczenie dowodu

potwierdzającego dokonanie rozliczenia rocznego. Wskutek podjętych działań wpłynęły 83 zeznania (18,44%), a ponadto ustalono, iż 236 (52,44%) podatników nie miało obowiązku złożenia zeznania w kontrolowanym urzędzie ze względu na: zmianę właściwości miejscowej, likwidację bądź brak działalności gospodarczej w 2013r., zgon oraz ze względu na inny otwarty obowiązek podatkowy, natomiast 4 podmioty powtórzyły się w sporządzonym raporcie (0,89%). Zgodnie z treścią zestawienia z dnia 30 kwietnia 2015 r. do załatwienia, tj. oczekiwanych zeznań od wezwanych podatników pozostało 127 szt. (28,23 %).

3. w przypadku zeznania PIT-36L: 286 podatników, którzy opodatkowali przychody z działalności gospodarczej wg stawki 19% (podatek liniowy) nie złożyło zeznania, przy czym w ramach podjętych czynności sprawdzających do 214 (74,82%) podatników wystosowano wezwania o złożenie brakującego zeznania lub dostarczenie dowodu potwierdzającego dokonanie rozliczenia rocznego. Wskutek podjętych działań wpłynęło 76 zeznań (26,57%), a ponadto ustalono, iż 94 (32,87%) podatników nie miało obowiązku złożenia zeznania w kontrolowanym urzędzie ze względu na: zmianę właściwości miejscowej, likwidację bądź brak działalności gospodarczej w 2013r., zgon oraz ze względu na inny otwarty obowiązek podatkowy. Zgodnie z treścią zestawienia z dnia 30 kwietnia 2015r. do załatwienia, tj. oczekiwanych zeznań od wezwanych podatników pozostało 116 szt. (40,56 %).

Na podstawie badanej próby ustalono:

1. w przypadku zeznań PIT-28:

- w 4 przypadkach podmioty wybrały opodatkowanie zryczałtowanym podatkiem dochodowym z tyt. prowadzonego najmu, natomiast w pozostałych 16 przypadkach wybrano ryczałt jako formę opodatkowania prowadzonej działalności gospodarczej,
- we wszystkich poddanych kontroli przypadkach wysłano wezwania o złożenie brakującego zeznania z częstotliwością: trzykrotnie – 4 przypadki, dwukrotnie - 14 przypadków oraz w 2 przypadkach wysłano wyłącznie jedno wezwanie,
- pierwsze wezwanie wystosowano w okresie od 16 do 24 dni od chwili otrzymania pierwszego raportu z Samodzielnego Referatu Analiz i Planowania (6 przypadków), następnie w okresie od 25 do 31 dni od czasu wpływu kolejnego raportu (7 przypadków) oraz po 5 dniach licząc od chwili otrzymania ostatniego raportu z komórki AP (7 przypadków),
- w 20 przypadkach stwierdzono zbędne okresy zwłoki pomiędzy kolejnymi wystosowanymi wezwaniem i wysłaniem tj. od 102 do 328 dni, które wystąpiły w szczególności w okresie przyjmowania zeznań rocznych za rok 2014 tj. od stycznia do kwietnia 2015. Powyższe stanowi 100% badanego materiału,
- w 13 przypadkach w toku prowadzonej kontroli podjęto nieskuteczne próby kontaktu telefonicznego z podatnikiem, co w każdym przypadku było dokumentowane notatką służbową pozostającą w aktach sprawy („abonent czasowo niedostępny”, „nie odbiera telefonu”, „nie ma takiego numeru”, „wskazany w POLTAX numer nie należy do podatnika”, „poczta głosowa”),
- w 7 przypadkach na 20 badanych stwierdzono podjęcie bardzo ograniczonych czynności monitorujących w 2015 roku tj. niewystosowanie wezwania i wyłącznie podjęcie w toku prowadzonej kontroli próby kontaktu telefonicznego z podatnikiem, która nie przyniosła żadnego efektu („abonent czasowo niedostępny”, „nie odbiera telefonu”, „nie ma takiego numeru”, „wskazany w POLTAX numer nie należy do podatnika”, „poczta głosowa”). Powyższe stanowi 35% całości badanego materiału,
- w 3 przypadkach w 2015 roku nie podjęto żadnych czynności monitorujących, które stanowiłyby kontynuację działań urzędu i czynności przeprowadzonych w roku 2014 tj. nie wysłano wezwania ani nie podjęto próby kontaktu telefonicznego z podatnikiem. Powyższe stanowi 15% całości materiału poddanego kontroli.
- w 10 przypadkach stwierdzono zbędną zwłokę w zakresie czasu jaki upłynął od chwili wygenerowania wezwania i wysłania do podatnika tj. od 4 do 9 dni roboczych,
- w 2 przypadkach podmioty złożyły wspólne zeznanie małżonków PIT-36 oraz PIT-37 za lata 2013-2014 w sytuacji braku możliwości wspólnego opodatkowania, ze względu na opodatkowanie jednego z małżonków zryczałtowanym podatkiem dochodowym. Sprawę wraz z kserokopiami złożonych zeznań oraz wystosowanych wezwań przekazano do Działu PP w celu wszczęcia postępowania podatkowego,
- W 1 przypadku podmiot został ujawniony na raporcie, ze względu na otwarty obowiązek podatkowy z tyt. najmu, jednakże w toku czynności wyjaśniających ustalono, iż podmiot nie miał obowiązku złożenia zeznania za lata 2012-2013, bowiem najem zakończono w 2011 roku i zeznanie złożono w innym organie podatkowym, właściwym dla celów zryczałtowanego podatku dochodowego w ww. okresie.
- W 5 przypadkach podmioty zobligowane do złożenia zeznania PIT-28 zgłosiły zawieszenie działalności, które obejmowało okres za który winno być złożone zeznanie,

- W 2 przypadkach podatnik nie wznowił zawieszony działalności po 24 miesiącach, wobec powyższego został wykreślony przez Ministra Gospodarki z urzędu z ewidencji działalności gospodarczej na podstawie art. 34 ust. 2 pkt 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, przy czym w 1 przypadku podatnik wystąpił na raporcie ze względu na zamknięcie obowiązku podatkowego PPE z błędną datą (powyższe skorygowano w toku kontroli), natomiast w 2 przypadku wykreślenie nastąpiło po wygenerowaniu raportów przez komórkę AP i przekazaniu do OB4-1.
- W 16 badanych przypadkach nie stwierdzono aktywności podatników w podatku od towarów i usług w okresie za jaki nie złożyli zeznania PIT-28, w tym w 4 przypadkach wykreślono podatników z rejestru podatników VAT w trybie art. 96 ust. 8 oraz art. 97 ust. 15 ustawy o podatku od towarów i usług.

Stwierdzono następujące uchybienia dot. obsługi kancelaryjnej:

- We wszystkich przypadkach na wezwaniach generowanych z aplikacji Biblioteka Akt brak pieczęci stanowiącej potwierdzenie przyjęcia przedmiotowego pisma do wysyłki co stanowi uchybienie § 3 ust. 2 pkt 4 oraz § 9 ust. 2 pkt 6 Instrukcji w sprawie obsługi kancelaryjnej izb i urzędów skarbowych, stanowiącej Załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 14 Ministra Finansów z dnia 27.11.2001r. w sprawie obsługi kancelaryjnej izb i urzędów skarbowych organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych i składania akt w tych organach. Powyższe stanowi 100 % całości badanego materiału.

2. w przypadku zeznań PIT-36:

- we wszystkich poddanych kontroli przypadkach wysłano wyłącznie jedno wezwanie,
- pierwsze wezwanie wystosowano w okresie od 19 do 21 dni od chwili otrzymania raportu z Samodzielnego Referatu Analiz i Planowania,
- w 12 przypadkach (60 % z 20 badanych podmiotów) stwierdzono zbędne okresy zwłoki w przedziale od 169 do 176 dni – pomiędzy wystosowaniem wtórnego wezwania a próbą telefonicznego skontaktowania się z podatnikiem w celu wezwania do złożenia zeznania rocznego,
- w 10 przypadkach (50 % z 20 badanych podmiotów) stwierdzono nieskuteczne próby kontaktu telefonicznego z podatnikiem, co w każdym przypadku było dokumentowane notatką służbową pozostającą w aktach sprawy,
- w 8 przypadkach (40 % z 20 badanych podmiotów) stwierdzono podjęcie tylko jednej czynności, tj. pojedynczego wezwania do złożenia brakującego zeznania bez podejmowania kolejnych czynności,
- spośród 20 badanych podmiotów w 3 przypadkach (15 %) stwierdzono aktywność podatników w podatku od towarów i usług w badanym okresie w postaci złożenia deklaracji VAT-7 bądź VAT-7K z wykazaną sprzedażą,
- żaden z wytypowanych podmiotów nie złożył zeznania rocznego, które wskazano w wezwaniu,

3. w przypadku zeznań PIT-36L:

- we wszystkich poddanych kontroli przypadkach wysłano wezwania o złożenie brakującego zeznania z częstotliwością: dwukrotnie - 7 przypadków oraz w 13 przypadkach wysłano wyłącznie jedno wezwanie,
- pierwsze wezwanie wystosowano w okresie od 8 do 21 dni od chwili otrzymania raportu z Samodzielnego Referatu Analiz i Planowania (19 przypadków), natomiast jedno wezwanie zostało wystosowane przed otrzymaniem raportu,
- w 14 przypadkach (70 % z 20 badanych podmiotów) stwierdzono okresy zwłoki w przedziale od 246 do 304 dni – pomiędzy wystosowaniem wtórnego wezwania a próbą telefonicznego skontaktowania się z podatnikiem w celu wezwania do złożenia zeznania rocznego,
- w 1 przypadku stwierdzono okres zwłoki w ilości 209 dni pomiędzy wystosowaniem wtórnego wezwania a próbą telefonicznego skontaktowania się z podatnikiem w celu wezwania do złożenia zeznania rocznego,
- w 11 przypadkach (55 % z 20 badanych podmiotów) stwierdzono nieskuteczne próby kontaktu telefonicznego z podatnikiem, co w każdym przypadku było dokumentowane notatką służbową pozostającą w aktach sprawy,
- w 5 przypadkach (25 % z 20 badanych podmiotów) stwierdzono podjęcie tylko jednej czynności, tj. pojedynczego wezwania do złożenia brakującego zeznania bez podejmowania kolejnych czynności,
- spośród 20 badanych podmiotów w 4 przypadkach (20 %) stwierdzono aktywność podatników w podatku od towarów i usług w badanym okresie w postaci złożenia deklaracji VAT-7 bądź VAT-7K z wykazaną sprzedażą,
- 1 podmiot w odpowiedzi na wezwanie złożył brakujące zeznanie roczne.

Z wyjaśnień złożonych w dniu 21.05.2015 r. przez Kierownika Referatu Czynności Sprawdzających Panią Iwonę Kaczmarek wynika, iż w Referacie OB4-1 przyjęto zasadę monitorowania wpływu sprawozdań polegającą na porównaniu raportu „Przekroczone obroty do ksiąg handlowych” (umieszczonego również na dysku „G”) z wykazem złożonych sprawozdań oraz wezwań o złożenie sprawozdania przez podatników podlegających weryfikacji z uwagi na wykazaną nadpłatę w zeznaniu rocznym.

W celu ułatwienia odszukania sprawozdania do roku 2014 r. dokumenty wpływające do urzędu były ewidencjonowane w referacie OB4-1 na dysku „G” w utworzonym folderze „SPRAWOZDANIA”. Od 2015 r. wszystkie sprawozdania finansowe wprowadzane są do aplikacji Poltax, przy czym sprawozdania finansowe osób fizycznych wpływają do urzędu jako załącznik do zeznania rocznego (ewidencjonowanie w aplikacji Poltax; za 2013 r. wprowadzono 73 szt.) bądź jako przesłanie dokumentów, niezależnie od zeznania rocznego (zostają odnotowywane w aplikacji Biblioteka Akt z kodem dokumentu przychodzącego „PPIT”; za 2013 r. zarejestrowano 30 szt.).

Na podstawie wyjaśnień oraz otrzymanych raportów ustalono, iż Samodzielny Referat Czynności Sprawdzających otrzymał z Samodzielnego Referatu Analiz i Planowania następujące raporty z bazy e-ORUS:

- Wykaz dokumentów wg pola formularza PIT-B za 2012 dot. PIT-36, przekazany w dniu 17.12.2014 r., obejmujący 15 pozycji.
- Wykaz dokumentów wg pola formularza PIT-B za 2012 dot. PIT-36L, przekazany w dniu 17.12.2014 r., obejmujący 162 pozycje.

W celu sprawdzenia prawidłowości i częstotliwości działań urzędu w stosunku do osób fizycznych uchylających się od obowiązku składania sprawozdania finansowego w toku kontroli pomocniczo sporządzono z aplikacji Poltax:

- Raport o podmiotach (głównych) na podstawie pozycji złożonego dokumentu (PIT/B za 2012 r., wariant 11, poz. A: 10 – przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej, kwota od 4.936.560,00 zł – 1.200.000 €) – łącznie pozycji raportu 3.
- Raport o podmiotach (głównych) na podstawie pozycji złożonego dokumentu (PIT/B za 2012 r., wariant 11, poz. A: 10 – przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej, kwota od 4.936.560,00 zł – 1.200.000 €) – łącznie pozycji raportu 67.

Na podstawie powyższych raportów do kontroli wytypowano 20 podmiotów.

Kontroli poddano następujące czynności wykonywane przez Urząd:

- pisemne wezwania do złożenia sprawozdania finansowego,
- notatki służbowe sporządzone w związku z próbą podjęcia telefonicznego wezwania do złożenia sprawozdania finansowego,
- ustalanie przyczyn niezłożenia sprawozdania finansowego (zmiana właściwości miejscowej, zaprzestanie wykonywania działalności gospodarczej),
- ewidencjonowanie wpływających sprawozdań finansowych.

Na podstawie badanej próby podmiotów ustalono:

- 9 podmiotów złożyło sprawozdania finansowe jako załącznik do zeznania rocznego,
- 1 podmiot złożył sprawozdanie finansowe jako samodzielną dokumentację,
- wysłano 8 wezwań do podmiotów, które nie złożyły sprawozdania finansowego w terminie,
- 1 podmiot nie złożył zeznania w kontrolowanym urzędzie i nie wysłano do niego wezwania z uwagi na zmianę właściwości miejscowej z dniem 29.11.2013r.,
- 1 podmiot nie złożył sprawozdania finansowego w kontrolowanym urzędzie i nie wysłano do niego wezwania z uwagi na zaprzestanie działalności gospodarczej z dniem 31.12.2012r.
- Na podstawie badanej próby 20 podmiotów stwierdzono znaczną zwłokę w podjęciu czynności sprawdzających tj. 386 dni licząc od upływu terminu złożenia sprawozdania finansowego do dnia wystosowania wezwania.

Kierownik Referatu Czynności Sprawdzających Pani Iwona Kaczmarek w wyjaśnieniach z dnia 18.05.2015r. podkreśla, iż z uwagi na bardzo dużą ilość spraw terminowych, analiz, czynności, weryfikacji prowadzonych przez pracowników referatu czynności sprawdzających koniecznym jest ograniczenie ilościowe niektórych zadań i określenie priorytetów w ich wykonywaniu. W pierwszej kolejności wykonywane są zadania terminowe - weryfikacje nadpłat przed ich zwrotem, rozpatrywanie wniosków o stwierdzenie nadpłaty, przeprowadzenie korekt zeznań, odpowiedzi na pisma i zapytania komorników sądowych, prokuratur, sądów,

izb celnych, innych organów podatkowych, podatników itp., weryfikacja prawidłowości ulg i odliczeń dokonywanych w składanych przez podatników zeznaniach, obowiązku składania deklaracji i terminowości ich składania, ewidencjonowania zdarzeń w aplikacjach Biblioteka Akt, Ewidencje, Poltax, Paczki, tworzenia list i wykazów, uzgadniania rejestrów oraz realizowanie jednego z podstawowych zadań bezpośredniej obsługi podatnika.

Natomiast z wyjaśnień złożonych w dniu 25.05.2015 r. wynika, że przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień jest szeroki zakres zadań i obowiązków nałożonych na pracowników referatu czynności sprawdzających, w tym dużą ilość różnorodnych i priorytetowych zadań. Z uwagi na wielozadaniowość wszystkie czynności prowadzone są równolegle, co miało istotny wpływ na opóźnienia w wysłaniu czy też ponawianiu wezwań. W związku z faktem, iż wysyłanie wezwań jest czynnością mniej złożoną pracownicy etatowi referatu korzystają z pomocy stażystów lub pracowników innych komórek, co mogło wpłynąć na stwierdzone opóźnienia w zakresie wysyłki korespondencji. Dodatkowo wyjaśniono, że kolejne czynności będą prowadzone w oparciu o standardy dotyczące wyjaśnień i wezwań określone w 2015 r. przez Podsekretarza Stanu Pana Jacka Kapicę.

Reasumując należy stwierdzić, iż kontrolowany urząd podejmował działania mające na celu ujawnienie podatników, którzy nie wywiązali się z obowiązku złożenia zeznań podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych. Do podatników kierowano wezwania do złożenia brakującego dokumentu, jednakże zastrzeżenia budzić mogą okresy zwłoki pomiędzy kolejnymi czynnościami w sprawie, które występowały w szczególności w okresie składania zeznań rocznych.

4.3. Monitorowanie obowiązku składania deklaracji VAT

W „Wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług” z października 2014 r. w § 3 *Zasady postępowania z deklaracjami VAT i informacjami podsumowującymi* w pkt 3 wskazano, że urząd skarbowy winien prowadzić stałą kontrolę ciągłości i terminowości składanych deklaracji i wyjaśniać przyczyny braku deklaracji. W tym celu po wprowadzeniu deklaracji do systemu informatycznego sporządza się raport o niezłożonych deklaracjach i wyjaśnia przyczyny ich niezłożenia oraz:

- 1) w przypadku zaprzestania działalności, o której mowa w art. 15 ustawy o VAT należy dokonać zamknięcia obowiązku VAT oraz wykreślenia podatnika z rejestru podatników VAT, zgodnie z art. 96 ust. 6 - 9 i odpowiednio art. 97 ust. 14, 15 – 16 ww. ustawy,
- 2) w przypadku zmiany rodzaju wykonywanej działalności na wyłącznie zwolnioną, należy dokonać wykreślenia z rejestru podatników czynnych.

W § 3 pkt 4 ww. wytycznych wskazano, że postępowania wyjaśniającego nie prowadzi się w stosunku do podatników, którzy zawiesili wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, z wyłączeniem przypadków określonych w art. 99 ust. 7b ustawy o podatku od towarów i usług, natomiast zgodnie z § 3 pkt 5 brak deklaracji za kilka kolejnych okresów rozliczeniowych nie może być automatycznie uznany za zaprzestanie wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu. Obowiązujące wcześniej Wytyczne z 2011r., kwestie zasad postępowania z deklaracjami VAT regulowały w sposób tożsamy.

W Drugim Urzędzie Skarbowym w Gdańsku w zakresie objętym kontrolą obowiązuje Zarządzenie nr 11/13 Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku z kwietnia 2013 r. w sprawie wprowadzenia procedury dla realizacji zadań wynikających z Wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług. W Zarządzeniu tym uregulowano m. in. organizację obiegu deklaracji mającą na celu terminowe i bezbłędne wprowadzanie do systemu informatycznego danych z deklaracji dla podatku od towarów i usług, które wpłynęły do Urzędu – zgodnie z wprowadzoną instrukcją I-062 Przetwarzanie deklaracji z wyłączeniem zeznań rocznych PIT-37, IT-36, PIT-36L, PIT-38, PIT-39, CIT-8.

Tryb i zasady prowadzenia postępowania w przypadku zaprzestania przez podatnika składania deklaracji dla podatku od towarów i usług oraz procedura związana z wykreśleniem podatników z rejestru z rejestru jako podatników VAT i VAT UE nie zostały uregulowane w kontrolowanym urzędzie w aktach prawa wewnętrznego. Postępowanie w tym zakresie oparte jest o ustawy oraz szczegółowe wytyczne przekazane przez Ministerstwo Finansów. Jednocześnie ze złożonych w toku kontroli wyjaśnień wynika, że aktualnie trwają prace nad wewnętrzną procedurą w sprawie organizacji pracy urzędu w zakresie podatku od towarów i usług, w której ujęte będą również mechanizmy weryfikacji zgłoszenia podatnika VAT z uwzględnieniem przeprowadzenia oceny ryzyka rejestracji podmiotu oraz zmiany właściwości miejscowej organu podatkowego. Ponadto w toku kontroli opisano stosowane w urzędzie procedury i praktyki w zakresie monitorowania obowiązku składania deklaracji dla podatku od towarów oraz podejmowanych przez urząd działań w stosunku do podatników uchylających się od obowiązku ich składania, a także przepływu informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi urzędu w kontrolowanym zakresie.

Stosownie do otrzymanych wyjaśnień, monitorowanie ciągłości składania deklaracji podatkowych dla podatku od towarów i usług prowadzone jest w oparciu o raporty sporządzane zgodnie z planem raportów przez pracownika komórki OB-2 (poprzednio OB-II). Czynności monitorujące w zakresie braku deklaracji podatkowych VAT-7 i VAT-7K przeprowadzone w 2014 r. i 2015 r. dotyczyły okresów od 08/2013 r. do 12/2014 r. Kontrolującym przedłożono plan raportów na rok 2014 i 2015 oraz raporty wygenerowane z bazy e-ORUS w terminach zgodnych z planem raportów, tj. raport pn. „Wykaz niezłożonych deklaracji VAT-7/VAT-7K wg częstotliwości składania” sporządzany do 15 dnia miesiąca następującego po upływie terminu do złożenia deklaracji oraz „Wykaz niezłożonych deklaracji VAT-7/VAT-7K w poszczególnych okresach” sporządzany raz w miesiącu. Nie okazano jedynie raportów „Wykaz niezłożonych deklaracji w poszczególnych okresach (e-Orus)” za III i IV kwartał 2013 r. oraz za II i IV kwartał 2014 r. dla osób fizycznych, a także za III kwartał 2013 r. dla organizacji. W odniesieniu do raportów, których nie przedłożono w toku kontroli wyjaśniono, że raporty zostały wygenerowane i przeanalizowane. Brak w/wym. wydruków nie skutkuje naruszeniem analizy częstotliwości składania deklaracji oraz wykreślania podatników, bowiem za te same okresy zostały wygenerowane również raporty „Wykaz niezłożonych deklaracji VAT wg częstotliwości składania”.

Przedłożone kontrolującym raporty zostały wygenerowane odrębnie dla osób fizycznych i organizacji. Zgodnie z uzyskanymi wyjaśnieniami, czynności monitorujących w zakresie ciągłości składanych deklaracji dokonują wszyscy pracownicy komórki OB-2. Analiza oraz czynności sprawdzające w zakresie brakujących deklaracji podejmowane są niezwłocznie po otrzymaniu wydruku. Podczas analizy raportów dokonuje się oceny stanu faktycznego – ustalenia powodu niezłożenia przez podatnika deklaracji VAT-7/VAT-7K. W oparciu o dane z POLTAX, SeRCE, CEIDG, KRS, podejmowane są następujące czynności:

- wysłanie wezwania do podatnika (pełnomocnika) w celu wyjaśnienia powodów niezłożenia deklaracji w obowiązującym terminie,
- w celu zachowania informacji o podjętych czynnościach lub zaniechaniu dalszych czynności dokonuje się odpowiedniej adnotacji na wydruku.

Na okazanych raportach nanoszono odrębne informacje: np. „wezwanie”, „zawieszenie od.. do..”, „zmiana urzędu”, „wybór zwolnienia”, „VAT-9M”, „wykreślenie z CEIDG”.

Z wyjaśnień złożonych w toku kontroli w kwestii kierowanych do podatników wezwań odnośnie brakujących deklaracji wynika, że podjęcie pierwszej czynności następuje niezwłocznie po dokonaniu analizy raportu i ustaleniu przyczyny niezłożenia deklaracji w odpowiednim terminie (w zależności od rodzaju raportu). W przypadku braku pojedynczych deklaracji (np. tylko za jeden miesiąc, gdzie pozostałe deklaracje zostały złożone) stosuje się wezwanie telefoniczne lub wezwanie listem zwykłym – gdy nie ma kontaktu telefonicznego lub jest utrudniony. W przypadku braku deklaracji za okresy dłuższe niż 1 miesiąc lub kwartał - wezwanie wysyłane jest listem poleconym ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Ponowne wezwanie - w zależności od reakcji podatnika, tj.:

- gdy podatnik odebrał wezwanie – urząd czeka na złożenie deklaracji lub wyjaśnień do 30 dni od wysłania pierwszego wezwania,
- gdy podatnik nie odebrał wezwania – niezwłocznie wysyłane jest wezwanie ponowne na inny lub ten sam adres.

W obu przypadkach wezwanie wysyłane jest listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

W toku kontroli na podstawie informacji wynikających z aplikacji Biblioteka Akt wskazano, że w 2014 r. wysłano łącznie 710 wezwań o brak deklaracji, natomiast w okresie od 01.01.2015 r. do 05.05.2015 r. - 192 wezwania.

Z wyjaśnień Pani Ewy Żochowskiej kierownika Drugiego Działu Obsługi Bezpośredniej złożonych w toku kontroli wynika również, że w kontrolowanym urzędzie istnieje wypracowana praktyka dotycząca wykreślania z urzędu podatników z rejestru jako podatników VAT. Komórkami, we właściwości których znajdują się zadania związane z obowiązkami wykreślenia podatników z urzędu z rejestru jako podatników na podstawie art. 96 ust. 8 i ust. 9 ustawy o VAT są Drugi Dział Obsługi Bezpośredniej (OB-2) oraz Referat Identyfikacji i Rejestracji Podatników (OB 2-1). Z wypracowanej praktyki wynika, że na podstawie drukowanych przez komórkę OB-2 co miesiąc raportów z aplikacji e-Orus pn. „Wykaz niezłożonych deklaracji wg częstotliwości składania” przeprowadzane są czynności sprawdzające w celu ustalenia przyczyn braku deklaracji.

W przypadkach, w których jest to konieczne, wzywa się podatników do złożenia brakujących deklaracji wraz z wyjaśnieniami przyczyn ich niezłożenia. W sytuacjach, gdy podatnik nie odebrał wezwania lub nie zastosował się do niego – wezwanie ponawia się. Do osób fizycznych wezwanie wysyłane jest do pełnomocnika i na adres zamieszkania lub na adres prowadzenia działalności gospodarczej i zamieszkania. W przypadku spółek na adres

rejestracyjny i na adres prezesa zarządu. Podstawę prawną wezwań stanowią przepisy art. 155 § 1 w związku z art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa. W przypadku braku możliwości skontaktowania się z podatnikiem – przy udokumentowanych działaniach zmierzających do podjęcia czynności sprawdzających lub kontrolnych, a także braku reakcji podatnika na wezwanie – następuje wystąpienie do komórki OB 2-1 o wykreślenie podatnika z rejestru podatników VAT. Przed wykreśleniem dokonuje się sprawdzenia, czy podatnik nie składa w urzędzie zeznań dotyczących podatku dochodowego, potwierdzających wykonywanie działalności gospodarczej. Informacja o wykreśleniu z rejestru podatnika z rejestru VAT jest podstawą zamknięcia obowiązku podatkowego VAT oraz odnotowana jest w Bazie Podmiotów Szczególnych. W przypadku podatników VAT UE zawiadomienie o wykreśleniu z rejestru sporządzane jest niezwłocznie po przekazaniu wniosku o wykreślenie. Jako datę wykreślenia z rejestru podatników VAT i VAT UE przyjmuje się datę bieżącą – datę zamknięcia w systemie obowiązku VAT, aktywności VAT (obowiązek podatkowy zamykany jest z datą bieżącą, obowiązek składania deklaracji – z datą ostatniej złożonej deklaracji VAT-7/VAT-7K).

Wg danych statystycznych uzyskanych z kontrolowanego urzędu ilość czynnych podatników VAT wynosiła:

	wg stanu na dzień 01.01.2014 r.	wg stanu na dzień 31.03.2015 r.
Ilość podatników VAT (czynni)	7697	8787
Ilość podatników VAT-UE	3390	3831

W celu sprawdzenia prawidłowości i częstotliwości działań urzędu, w stosunku do podatników uchylających się od obowiązku składania deklaracji dla podatku od towarów i usług, wytypowano do kontroli 40 podmiotów figurujących w wygenerowanych raportach pn. „Wykaz niezłożonych deklaracji VAT-7/VAT-7K w poszczególnych okresach” tj.:

- 20 podmiotów (10 osób fizycznych i 10 organizacji) zobowiązanych do miesięcznego rozliczania podatku od towarów i usług (VAT-7) po 10 za rok 2013 i 2014,
- 20 podmiotów (10 osób fizycznych i 10 organizacji) zobowiązanych do kwartalnego rozliczania podatku od towarów i usług (VAT-7K) po 10 za rok 2013 i 2014.

Na podstawie badanej próby 40 podmiotów ustalono:

- w wyniku monitorowania obowiązku składania deklaracji - 5 podatników złożyło brakujące deklaracje, w tym:
 - w 3 przypadkach do podatników kierowano wezwania celem złożenia wyjaśnień w sprawie brakujących deklaracji listem poleconym za potwierdzeniem odbioru. W zakresie badanych miesięcy: 08-12/2013 i III – IV kwartał 2013 r. pierwsze wezwanie nastąpiło: 112, 82, 51, 19, 10, 49, 51, 24, 50 dni po ustawowym terminie składania deklaracji. Wezwania ponowiono po upływie od 22 do 66 dni,
 - w pozostałych 2 przypadkach kontaktowano się z podatnikiem telefonicznie oraz przeprowadzono czynności wyjaśniające, co udokumentowane zostało stosownymi adnotacjami służbowymi. Kontakt telefoniczny podjęto 17 i 18 dni po ustawowym terminie składania deklaracji, natomiast czynności wyjaśniające zostały podjęte 303 dni po ustawowym terminie składania deklaracji. W obu przypadkach do dnia kontroli nie ponowiono wezwania, pomimo że od pierwszej czynności upłynęło 30 dni. Deklaracje wpłynęły do urzędu skarbowego w dniu 12.05.2015 r. - w trakcie kontroli.
- pomimo wysyłanych wezwań w sprawie brakujących deklaracji 1 podatnik nie złożył brakujących deklaracji. Podatnik złożył ostatnią deklarację za 09/2013 r. Pierwsze wezwanie w sprawie brakujących deklaracji od 10/2013 r. zostało sporządzone dnia 17.07.2014 r. (kierowane listem zwykłym), drugie z dnia 25.09.2014 r. - ponowione po 70 dniach (kierowane listem zwykłym) i trzecie z dnia 16.04.2015 r. (ZPO) – ponowione po 203 dniach. W zakresie badanych miesięcy: 07-12/2014 r. wezwanie podatnika nastąpiło 29, 203, 171, 142, 108, 80 dni po ustawowym terminie składania deklaracji. Podatnik nie reaguje na kierowane wezwania, nie przeprowadzono jednak wobec podatnika innych czynności (np. kontakt telefoniczny, oględziny).

W odniesieniu do tego przypadku, wyjaśnienia złożyła Pani Ewa Żochowska kierownik II Działu Obsługi Bezpośredniej, z których wynika, że zgodnie ze stosowanymi praktykami w zakresie wykreślenia, podatnik powinien zostać wykreślony z rejestru jako podatnik VAT po dwóch wezwaniach, na które nie złożono deklaracji ani żadnych wyjaśnień. Natomiast informacja zawarta w POLTAX sugerowała, że podatnik wybrał zwolnienie i nie jest czynnym podatnikiem. Jednocześnie, po przeanalizowaniu złożonych dokumentów

stwierdzono, że:

- podatnik złożył deklarację VAT-7 za 01/2013 r. z obrotem 8.000 zł, deklarację VAT-7 za miesiące: 02-09/2013 r. nie zawierały wykazanych obrotów, zeznanie roczne za 2013 r. zawiera przychód z działalności 8.000 zł,
- podatnik nie złożył deklaracji VAT-7 za 2014 r., złożył zeznanie PIT-36 za 2014 r., nie wykazując przychodów z działalności.

Odnosząc się do powyższego, wskazać należy, że wprowadzie w POLTAX w utworzonych w dniu 11.06.2007r. okolicznościach określających obowiązek, wskazany został powód W – wybór, to jednocześnie odnotowano obowiązek składania deklaracji z częstotliwością miesięczną; przy takim odnotowaniu podatnik składał deklaracje do 09/2013 r. Kwestia zaprzestania składania deklaracji nie została wyjaśniona; brak również działań urzędu po dniu 16.04.2015 r.

- w 1 przypadku nie wystosowano w ogóle do podatnika wezwań w sprawie brakujących deklaracji i wyjaśnienia przyczyn nieskładania deklaracji podatkowych.
Z adnotacji dokonanych na raportach przez pracownika komórki OB-2 wynika zapis „wybór zwolnienia”. Z dokumentacji rejestracyjnej wynika natomiast obowiązek składania deklaracji podatkowych oraz brak aktualizacji w kwestii powoływanego na raportach przez komórkę OB-2 wyboru zwolnienia przez podatnika.

Z wyjaśnień Pani Ewy Żochowskiej kierownika II Działu Obsługi Bezpośredniej wynika, że pracownik komórki rejestracyjnej w okolicznościach obowiązku podatkowego w polu „wartość” omyłkowo wpisał W (wybór) zamiast R (rezygnacja). Z analizy dokumentów zarejestrowanych w POLTAX wynikało ponadto, że w okresie 2007 r. – 2009 r. w składanych deklaracjach VAT-7-K Podatnik nie wykazał obrotu, w zeznaniu PIT-36 brak wykazanych przychodów z działalności gospodarczej, wykazano jedynie przychody ze stosunku pracy oraz dochody osiągnięte za granicą. Podatnik zostanie niezwłocznie wezwany celem wyjaśnienia braku deklaracji VAT. Informacja o powyższym zostanie przekazana do komórki OB 2-1.

Odnosząc się do powyższego, wskazać należy, że wprowadzie w utworzonych w dniu 24.10.2006r. w bazie POLTAX okolicznościach określających obowiązek, wskazany został powód W – wybór, to jednocześnie odnotowano obowiązek składania deklaracji z częstotliwością kwartalną; przy takim odnotowaniu podatnik składał deklaracje do IV kwartału 2009 r. Do dnia kontroli brak jakichkolwiek działań urzędu.

- w wyniku podjętych działań monitorujących - 8 podatników wykreślono z urzędu z rejestru jako podatników VAT (w 7 przypadkach również z rejestru jako podatników VAT UE), w 2 przypadkach wnioski o wykreślenie z rejestru jako podatników VAT i VAT UE zostały skierowane do komórki OB 2-1 w dniu 06.05.2015 r. (w czasie kontroli).

W trakcie analizowania ww. grupy podmiotów ustalono, że:

- w każdym z tych przypadków do podatnika skierowano co najmniej jedno wezwanie celem złożenia wyjaśnień w sprawie brakujących deklaracji,
- w 7 przypadkach wezwania powróciły do nadawcy z adnotacją „zwrot nie podjęto w terminie” bądź zostały odebrane, lecz podatnik nie zastosował się do treści wezwania,
- w 1 przypadku – podatnik złożył wyjaśnienia, w oparciu o które przeprowadzono postępowanie wyjaśniające, skutkujące sporządzeniem wnioskiem o wykreślenie,
- w 1 przypadku próbę ponownego doręczenia wezwania na adres zamieszkania i siedziby podjął komornik skarbowy, na okoliczność czego sporządzona została notatka służbowa, z której wynika, że doręczenie nie powiodło się z powodu braku kontaktu z podatnikiem,
- w 2 przypadkach – poza wysyłaniem wezwań – kontaktowano się telefonicznie z podatnikiem – brak reakcji podatnika,
- w zakresie badanych miesięcy: 08-12/2013 r., III-IV kwartał 2013 r. i III-IV kwartał 2014 r. pierwsze wezwanie nastąpiło: 51, 21, 22, 46, 15, 25, 151, 57, 190, 102, 11, 134, 104, 73, 41, 10, 35 dni po ustawowym terminie składania deklaracji. Wezwania ponowiono po upływie od 27 do 56 dni,
- w każdym z przypadków wykreślenie podatnika z urzędu z rejestru jako podatnika VAT następowało bez dokonywania oględzin/wizji miejsca prowadzenia działalności,
- wykreślenia podatników z rejestru VAT/VAT-UE poprzedzone były badaniem aktywności w innych podatkach oraz dostępnych systemach informatycznych – działania w tym zakresie znajdują odzwierciedlenie na sporządzanych wnioskach o wykreślenie,
- wnioski o wykreślenie z urzędu z rejestru podatników VAT i VAT UE sporządzano w terminie od 7 do 14 miesięcy, licząc od zaprzestania deklarowania przez te podmioty czynności podlegających opodatkowaniu,
- w 5 przypadkach obowiązek podatkowy VAT został zamknięty z powodem końca Z – zakończenie. W badanej

próbie stwierdzono, że 3 podatnikom obowiązek podatkowy VAT został zamknięty z powodem D – brak deklaracji (wykreślenie z urzędu art. 97 ust. 15).

Odnosząc się do powyższego, należy wskazać, że przepis ten dotyczy wykreślenia wyłącznie z rejestru podatników VAT UE i nie oznacza automatycznego wykreślenia z rejestru podatników VAT.

- zawiadomienia o wykreśleniu podatnika z urzędu z rejestru jako podatnika VAT UE oparte są na podstawie art. 97 ust. 15 ustawy VAT oraz wskazują okoliczności uzasadniające wykreślenie z rejestru podatników VAT UE, tj.: nieskładanie deklaracji dla podatku od towarów i usług przez 6 kolejnych miesięcy lub 2 kolejne kwartały oraz datę wykreślenia z rejestru. Każde wykreślenie z rejestru VAT UE poprzedzone było skierowaniem do podatnika wezwania w sprawie złożenia wyjaśnień w zakresie przyczyn nieskładania deklaracji podatkowych dla podatku od towarów i usług.

W tym zakresie wskazać należy, że podmiot może być wykreślony z obu rejestrów jednocześnie, tj. VAT i VAT UE, co w badanej próbie miało miejsce w 7 przypadkach, ale podstawą do takiego działania jest wówczas art. 97 ust. 16 ustawy VAT, zgodnie z którym wykreślenie podatnika z rejestru jako podatnika VAT, o którym mowa w art. 96 ust. 6, 8 i 9, jest równoznaczne z wykreśleniem go z rejestru jako podatnika VAT UE.

Ponadto ustalono:

- 2 podatników było w trakcie weryfikacji z powodu zmiany właściwości miejscowej na inny organ podatkowy,
- w 1 przypadku podatnik złożył deklaracje, a ujawniony został na raporcie z powodu statusu deklaracji: A (anulowane w związku z przekazaniem deklaracji zgodnie z właściwością miejscową do innego urzędu),
- w 1 przypadku podatnik złożył deklaracje podatkowe, ale obowiązek podatkowy został otworzony z opóźnieniem z uwagi na prowadzone postępowanie wyjaśniające w zakresie miejsca prowadzenia działalności gospodarczej,
- 1 podatnik nie miał obowiązku składania deklaracji VAT-7K – nie dokonano modyfikacji okoliczności obowiązku podatkowego w związku ze zgłoszeniem aktualizacyjnym VAT – R, w którym podatnik wskazał, że będzie korzystał ze zwolnienia określonego w art. 113 ust. 1 lub ust. 9 ustawy VAT od dnia 01.01.2011 r., co skutkowało skierowaniem do podatnika wezwań w sprawie brakujących deklaracji.

Z wyjaśnień złożonych przez Panią Małgorzatę Szponer – kierownika Referatu Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej wynika, że z powodu wprowadzonej informacji w okolicznościach obowiązku podatkowego o zawieszeniu działalności gospodarczej, technicznie nie można było zmodyfikować powodu końca obowiązku na podstawie zgłoszenia VAT-R z dnia 29.12.2010 r. W wyniku kolejnych wznowień i zawieszeń działalności oraz związanych z tym modyfikacji obowiązku VAT w systemie POLTAX okres opodatkowania jako N wprowadzono z dniem 12.12.2014 r. w dniu 20.05.2015 r. (w trakcie kontroli).

- 1 podatnik nie miał obowiązku złożenia deklaracji VAT-7 – w zgłoszeniu rejestracyjnym VAT-R podatnik wskazał, że będzie wykonywał czynności wyłącznie zwolnione oraz zadeklarował, że nie podlega obowiązkowi rejestracji jako podatnik VAT czynny. Obowiązek składania deklaracji został otwarty z dniem 20.02.2011 r. z uwagi na złożoną przez podatnika jedyną deklarację VAT-9 za luty 2011 r. (zgodnie z pismem PP z dnia 24.06.2011 r.). Po wprowadzeniu deklaracji do systemu – obowiązku nie zamknięto. Z wyjaśnień Pani Małgorzaty Szponer – kierownika Referatu Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej wynika, że Dział OB-2 przygotowuje pismo dot. zamknięcia obowiązku VAT.
- 12 podatników nie złożyło deklaracji z uwagi na zawieszoną działalność gospodarczą. W trakcie analizowania ww. grupy podmiotów ustalono, że: w 7 przypadkach na dzień sporządzenia raportów nie były odnotowane w systemie POLTAX przerwy w okresie opodatkowania z powodu zawieszenia działalności gospodarczej, w tym:
 - a) w 1 przypadku (osoba fizyczna) zostało niezasadnie skierowane do podatnika wezwanie celem złożenia wyjaśnień w sprawie brakujących deklaracji. Jak wynika z wyjaśnień Pani Małgorzaty Szponer kierownika Referatu Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej, wniosek CEIDG-1 nie został odnotowany z powodu omyłkowego elektronicznego przesłania wniosku do Pierwszego Urzędu Skarbowego w Gdyni. Okres opodatkowania obowiązku VAT został zamknięty w dniu 20.05.2015 r. (w trakcie kontroli) z dniem 01.12.2013 r. z powodem końca „X”;
 - b) w 3 przypadkach (spółki cywilne) przerwy odnotowano w momencie złożenia na wezwanie urzędu zgłoszenia aktualizacyjnego NIP-2 informującego o zawieszeniu działalności gospodarczej. Z wyjaśnień Pani Ewy Żochowskiej kierownika OB-2 wynika, że w przypadku braku deklaracji podatkowych oraz powzięcia w oparciu o dostępne rejestry informacji o zawieszeniu działalności

gospodarczej przez spółki cywilne przy jednoczesnym braku dokumentów rejestracyjnych potwierdzających powyższą okoliczność – komórka OB-2 po konsultacjach z pracownikiem komórki OB 2-1 wysłała wezwanie o złożenie zgłoszenia NIP-2,

- c) w 3 przypadkach odnotowanie przerw nastąpiło ze znacznym opóźnieniem, tj.:
- działalność zawieszona od dnia 01.01.2013 r. – odnotowanie w systemie w dniu 20.05.2015 r. (w trakcie kontroli) – w trakcie zawieszenia nastąpiła zmiana właściwości naczelnika US (zmiana właściwości na kontrolowany urząd nastąpiła z dniem 01.03.2013 r.),
 - działalność zawieszona od dnia 26.07.2013 r. - odnotowanie w systemie w dniu 19.02.2015 r. na podstawie wydrukowanego w tym dniu KRS. Zostały podjęte czynności związane z ustaleniem stanu faktycznego w miejscu wskazanym jako siedziba spółki i skierowano do KRS wnioski o wykreślenie z KRS adresu siedziby spółki,
 - działalność zawieszona od dnia 02.04.2013 r. (podmiot wpisany do KRS) - odnotowanie w systemie w dniu 20.05.2015 r. (w trakcie kontroli) na podstawie informacji z OB-2 otrzymanej w dniu 20.05.2015 r., Nie zostały podjęte czynności związane z ustaleniem stanu faktycznego w miejscu wskazanym jako siedziba spółki i nie kierowano do KRS informacji w sprawie adresu siedziby.
- Z wyjaśnień Pani Ewy Żochowskiej Kierownika II Działu Obsługi Bezpośredniej wynika, że w przypadku braku deklaracji podatkowych oraz powzięciu informacji o zawieszeniu działalności gospodarczej przez podmioty wpisane do KRS przy jednoczesnym braku dokumentów rejestracyjnych potwierdzających powyższą okoliczność – informacja o zawieszeniu przekazywana jest do komórki OB 2-1.

W omawianych przypadkach komórka OB-2 zasadnie nie prowadziła postępowania wyjaśniającego wobec podatników z uwagi na zawieszenie działalności, lecz nie przekazała bądź przekazała ze znacznym opóźnieniem informację dotyczącą zawieszenia działalności gospodarczej do komórki OB 2-1.

- w 5 na 12 ww. przypadków zamknięto okres opodatkowania z powodem końca X – zawieszenie i jednocześnie wprowadzono nowy okres opodatkowania z powodem początku W – wznowienie na podstawie wskazanej we wniosku o wpis informacji o zawieszeniu działalności gospodarczej przypuszczalnej daty wznowienia działalności (krótszej niż 24 miesiące), wskutek czego podmioty ujawniono w raportach. W powyższych przypadkach prawidłowo nie podejmowano jednak działań w celu wyjaśnienia brakujących deklaracji. Z wyjaśnień Pani Ewy Żochowskiej Kierownika II Działu Obsługi Bezpośredniej wynika, że w takich przypadkach stosowane są zasady określone w pismach Ministerstwa Finansów nr AP13/0683/31/STI/13/RD-46224 z dnia 15.05.2013 r. i nr AP13-0683-79/2013/STI/2 z dnia 09.09.2013 r.
- w 7 przypadkach podatnicy nie wznowili zawieszonej działalności po 24 miesiącach. W trakcie analizowania ww. grupy podmiotów ustalono, że:
 - w 2 przypadkach wykreślono podatników z rejestru jako podatnika VAT z datą wykreślenia z urzędu wpisu przez Ministra Gospodarki na podstawie art. 34 ust. 2 pkt 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, przy czym wykreślenie nastąpiło po wygenerowaniu raportu,
 - w 2 przypadkach (osoba fizyczna) po uprzednim wezwaniu podatnika i braku reakcji z jego strony – wykreślono podatników z rejestru.
 - Z wyjaśnień Pani Ewy Żochowskiej Kierownika II Działu Obsługi Bezpośredniej wynika, że w sytuacji, kiedy upłynął 24 miesięczny okres zawieszenia i podatnik nie składa deklaracji, po uprzednich wezwaniach przekazywany jest wniosek o wykreślenie z ewidencji podatników VAT czynnych do komórki OB 2-1.
 - w 1 przypadku (osoba fizyczna) komórka OB2-1 samodzielnie podjęła decyzję o wykreśleniu podatnika z rejestru,
 - w przypadku 1 podmiotu (wpisanego do KRS) działania wyjaśniające brak deklaracji po upływie 24 miesięcznego okresu zawieszenia podjęto w dniu 08.05.2015 r. (w trakcie kontroli) i ustalono, że podatnik ponownie zawiesił działalność gospodarczą. Nie zostały również podjęte czynności związane z ustaleniem stanu faktycznego w miejscu wskazanym jako siedziba spółki i nie kierowano do Krajowego Rejestru Sądowego informacji w sprawie adresu siedziby. W tym przypadku dokonano również z opóźnieniem odnotowania w systemie POLTAX przerwy w okolicznościach obowiązku podatkowego w związku z zawieszeniem działalności gospodarczej – działalność gospodarcza zawieszona od dnia 01.01.2012 r., odnotowanie w systemie nastąpiło w dniu 14.05.2015 r. (w trakcie kontroli) z dniem 31.12.2012 r. na podstawie otrzymanej w dniu 14.05.2015 r. z komórki OB-2 informacji w tym zakresie. Ponadto z wyjaśnień Pani Małgorzaty Szponer – kierownika Referatu Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej wynika, że w przypadku tego podatnika, z przyczyn

	technicznych nie można zamknąć okresu opodatkowania z dniem 01.01.2012 r., ponieważ obowiązek w urzędzie otwarto od dnia 31.12.2012 r. (zmiana US nastąpiła od dnia 31.12.2012 r.). – w 1 przypadku (podmiot wpisany do KRS) nie podjęto działań wyjaśniających brak deklaracji po upływie 24 miesięcznego okresu zawieszenia. Nie zostały również podjęte czynności związane z ustaleniem stanu faktycznego w miejscu wskazanym jako siedziba spółki i nie kierowano do Krajowego Rejestru Sądowego informacji w sprawie adresu siedziby. W tym przypadku również dokonano z opóźnieniem odnotowania w systemie POLTAX przerwy w okolicznościach obowiązku podatkowego w związku z zawieszeniem działalności gospodarczej – działalność zawieszona od dnia 10.08.2011 r., odnotowanie w systemie nastąpiło w dniu 20.05.2015 r. (w trakcie kontroli) na podstawie otrzymanej w dniu 20.05.2015 r. z komórki OB-2 informacji w tym zakresie. Kontrolowany złożył następujące oświadczenia: • Pani Iwona Kaczmarek – Kierownik Referatu Czynności Sprawdzających. • Pani Ewa Żochowska – Kierownik Drugiego Działu Obsługi Bezpośredniej • Pani Małgorzata Szponer – Kierownik Referatu Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej [Dowód: akta kontroli, str. 668, 716-721, 1007-1009, 1013-1016, 1089, 1120, 1244, 1259, 1267-1278]
Ustalenia:	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym powyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia: CIT • zwłoka w podjęciu czynności sprawdzających w postaci I wezwania: – 191 (8 podmiotów), 193 (3 podmioty), 197 (2 podmioty), 198 (1 podmiot), 199 (1 podmiot), 200 (2 podmioty), 204 (2 podmioty), 206 (1 podmiot) dni od upływu terminu złożenia zeznania rocznego, tj. 31 marca. – 90 (8 podmiotów), 92 (3 podmioty), 96 (2 podmioty), 97 (1 podmiot), 98 (1 podmiot), 99 (2 podmioty), 103 (2 podmioty), 105 (1 podmiot) dni od upływu terminu 10 dni do złożenia sprawozdania finansowego we właściwym urzędzie skarbowym, zatwierdzonego w ciągu 6 miesięcy od dnia bilansowego, tj. 31 grudnia (art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz art. 27 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych). • zwłoka w podjęciu kolejnych czynności sprawdzających – 151 (10 podmiotów) i 157 (10 podmiotów) dni od dnia wystosowania II wezwania do dnia próby podjęcia wezwania telefonicznego (II wezwania wystosowano w przedziale od 46 do 59 dni od dnia wystosowania I wezwań). PIT-36 i 36-L • zwłoka w podjęciu czynności sprawdzających: – PIT-36: 194 (3 podmioty), 195 (5 podmiotów), 196 (12 podmiotów) dni od upływu terminu złożenia do dnia wystosowania pierwotnego wezwania, a następnie ponowienie wezwań w formie telefonicznej w 12 przypadkach po: 169 (7 podmiotów), 174 (1 podmiot) oraz 176 (4 podmioty) dniach. – PIT-36L: 106 (6 podmiotów), 110 (4 podmioty), 113 (4 podmioty), 114 (2 podmioty), 117 (2 podmioty), 119 (1 podmiot) dni od upływu terminu złożenia do dnia wystosowania pierwotnego wezwania, a następnie ponowienie wezwań w 6 przypadkach po: 246 (1 podmiot), 248 (1 podmiot), 255 (1 podmiot) oraz 259 (1 podmiot) od dnia wystosowania pierwotnego wezwania (1 wezwanie wtórne wysłano po 50 dniach) i w formie telefonicznej w 14 przypadkach po: 209 (1 podmiot), 246 (1 podmiot), 248 (2 podmioty), 251 (2 podmioty), 252 (2 podmioty), 255 (2 podmioty), 259 (4 podmioty) oraz 304 (1 podmiot) dniach. • znaczna zwłoka w podjęciu czynności sprawdzających – 386 dni od upływu terminu złożenia do dnia wystosowania wezwania we wszystkich 8 przypadkach. PIT-28 • w 20 przypadkach stwierdzono okresy zwłoki pomiędzy kolejnymi wystosowanymi wezwaniem tj. od 102 do 328 dni, które wystąpiły w szczególności w okresie przyjmowania zeznań rocznych za rok 2014 tj. od stycznia do kwietnia 2015. Powyższe stanowi 100% badanego materiału, • w 7 przypadkach na 20 badanych stwierdzono podjęcie bardzo ograniczonych czynności monitorujących w 2015 roku tj. nie wystosowanie wezwania i wyłącznie podjęcie w toku prowadzonej kontroli próby kontaktu telefonicznego z podatnikiem, która nie przyniosła żadnego efektu („abonent czasowo niedostępny”, „nie odbiera telefonu”, „nie ma takiego numeru”, „wskazany w POLTAX numer nie należy do podatnika”, „poczta głosowa”). Powyższe stanowi 35% całości badanego materiału (dot. ...). • w 3 przypadkach w 2015 roku nie podjęto żadnych czynności monitorujących, które stanowiłyby

	kontynuację działań urzędu i czynności przeprowadzonych w roku poprzednim tj. nie wysłano wezwania ani nie podjęto próby kontaktu telefonicznego z podatnikiem . Powyższe stanowi 15% całości materiału poddanego kontroli. (dot.). - w 10 przypadkach stwierdzono zbędną zwłokę w zakresie czasu jaki upłynął od chwili wygenerowania wezwania i wysłania do podatnika tj. od 4 do 9 dni roboczych (dot. ,). - We wszystkich przypadkach na wezwaniach generowanych z aplikacji Biblioteka Akt brak pieczęci stanowiącej potwierdzenie przyjęcia przedmiotowego pisma do wysyłki co stanowi uchybienie § 3 ust. 2 pkt. 4 oraz § 9 ust. 2 pkt 6 Instrukcji w sprawie obsługi kancelaryjnej izb i urzędów skarbowych, stanowiącej Załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 14 Ministra Finansów z dnia 27.11.2001r. w sprawie obsługi kancelaryjnej izb i urzędów skarbowych organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych i składania akt w tych organach. Powyższe stanowi 100 % całości badanego materiału. VAT - brak monitorowania pod kątem obowiązku składania deklaracji dla podatku od towarów i usług – 1 przypadek, - nieskuteczne i przewlekłe prowadzenie czynności monitorujących (zwłoka w podjęciu pierwszej czynności oraz ponawianiu wezwań, ograniczone czynności monitorujące – brak kontaktu telefonicznego, wizji) - 1 przypadek, - późne wysłanie do podatnika pierwszego wezwania bądź podjęcie czynności wyjaśniających w zakresie brakujących deklaracji dla podatku od towarów i usług (powyżej 90 dni) – w przypadku 7 podatników, - nieponowienie do dnia kontroli wezwań w sprawie brakujących deklaracji – 2 przypadki, - zwłoka w modyfikacji okoliczności obowiązku podatkowego w związku z zawieszeniem działalności gospodarczej – 8 przypadków. Powyższe było przede wszystkim skutkiem braku przepływu informacji o zawieszeniu działalności gospodarczej pomiędzy komórkami OB-2 a OB 2-1, 1 przypadek nieuzasadnionego prowadzenia postępowania wyjaśniającego w zakresie niezłożenia deklaracji z powodu braku wprowadzenia do systemu przerwy w okresach opodatkowania w związku z zawieszeniem działalności, - niewłaściwe wprowadzenie do systemu okoliczności obowiązku podatkowego w związku z zawieszeniem działalności gospodarczej i wznowieniem działalności – 5 przypadków, - nieprawidłowe odnotowanie przyczyn stanowiących podstawę wykreślenia podatnika z urzędu z rejestru jako podatnika VAT – 3 przypadki, - brak modyfikacji okoliczności obowiązku opodatkowania w związku z wyborem przez podatnika zwolnienia od opodatkowania podatkiem od towarów i usług oraz wykonywaniem przez podatnika czynności wyłącznie zwolnionych od opodatkowania podatkiem od towarów i usług – 2 przypadki, - brak konsekwencji i jednorodności w podejmowaniu działań wobec podatników, którzy nie wznowili działalności po upływie 24 miesięcy od zawieszenia – 5 przypadków, - podjęcie ograniczonych czynności w zakresie wykreślenia podatników z urzędu z rejestru jako podatników VAT (7 przypadków).
Ocena cząstkowa	<i>Działalność Urzędu Skarbowego w zakresie działań podejmowanych przez kontrolowany urząd w stosunku do podatników uchylających się od obowiązku składania deklaracji podatkowych i innych dokumentów przewidzianych przepisami prawa podatkowego należy ocenić pozytywnie z nieprawidłowościami.</i>

• Zalecenia

Zalecenia/ Wnioski pokontrolne	Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli Dyrektor Izby Skarbowej w Gdańsku poleca: - Przestrzeganie obowiązku przekazywania w ciągu 5 dni roboczych informacji INF-1 do poprzednio właściwego naczelnika urzędu skarbowego. - Przestrzeganie terminowości i prawidłowości otwierania i zamykania obowiązków podatkowych, aktywności VIES oraz wyrejestrowywania podmiotów z bazy komputerowej POLTAX. - Wysyłanie potwierdzenia zarejestrowania podatnika jako podatnika VAT lub podatnika VAT-UE niezwłocznie po wygenerowaniu z systemu. - Bieżące sporządzanie arkusza oceny ryzyka przez komórkę ds. rejestracji i niezwłoczne przekazywanie częściowo wypełnionego arkusza osobie kontaktowej ds. handlu wewnątrzwspólnotowego w celu
---	--

zakończenia analizy i wprowadzenia danych do systemu VIES.

5. Bieżące monitorowanie i podejmowanie działań dyscyplinujących wobec podatników, którzy nie wywiązali się z obowiązku złożenia deklaracji i zeznań podatkowych w obowiązującym terminie.
6. Wysyłanie wezwań do podatników bez zbędnej zwłoki, niezwłocznie po wygenerowaniu z aplikacji Biblioteka Akt.
7. Aktywizację działań w celu wprowadzenia procedury normującej zasady, sposób i jednolitość postępowania oraz terminy działania urzędu wobec podatników uchylających się od obowiązku składania deklaracji,
8. Wzmocnienie działań mających na celu usprawnienie przepływu informacji między komórkami dla zapewnienia prawidłowego i szybkiego reagowania na stwierdzone braki lub uchylanie się od składania deklaracji dla podatku VAT,
9. Podejmowanie czynności w sprawie wyjaśnień brakujących deklaracji dla podatku od towarów i usług bez zbędnej zwłoki.
10. Dbłość o jakość danych wprowadzanych do systemu komputerowego POLTAX w zakresie okoliczności obowiązku podatkowego w związku z rozpoczęciem, zawieszeniem, wyborem zwolnienia,
11. Prawidłowe ewidencjonowanie w systemie faktu wykreślenia podatnika z urzędu z rejestru jako podatnika VAT i VAT UE,
12. W sprawie wykreślenia podatników z urzędu z rejestru jako podatników VAT, w prowadzonym postępowaniu wyjaśniającym zebranie dowodów na potwierdzenie okoliczności, o których mowa w art. 96 ust. 9 ustawy VAT, tj. na nieistnienie podatnika lub brak możliwości skontaktowania się podatnikiem bądź też jego pełnomocnikiem, stanowiących podstawę umożliwiającą wykreślenie.

W nawiązaniu do przedstawionych powyżej ustaleń kontroli proszę o przedłożenie w terminie jednego miesiąca od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Gdańsk, dnia

2015-08-18

Z up. Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku

Krzysztof Ptaszyński
Wicedyrektor

.....
podpis kierownika jednostki kontrolującej

[Signature]
Kierownik

KIEROWNIK

Samodzielnego Oddziału

B. Jurek 2015.08.14
Bogumiła Grykałowska